

САВЕЗ СИНДИКАТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

***ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ САВЕЗА СИНДИКАТА РЕПУБЛИКЕ
СРПСКЕ ЗА ПЕРИОД ЈУЛИ 2013 – ЈУЛИ 2017.ГОДИНЕ.***

Теслић, 2017.године.

I УВОД

У периоду између два конгреса, то јест од 2013. до 2017. године Савез синдиката Републике Српске имао је један од можда најтежих задатака у периоду свог постојања, а то је очување стечених радничких и синдикалних права, која су се наша под великим притиском како међународних финансијских организација, тако и домаћих власти и удружења послодаваца.

Када се вратимо у период настанка овог синдиката и потребе радника да имају независну и демократску организацију која ће додатно дати легитимитет Републици Српској, борити се за заустављање рата и очување радних мјеста можемо закључити да се Савез синдиката РС периодично налазио пред великим искушењем у којем се пред њега као императив поставља очување стеченог.

Захваљујући јачини и снази организације и преданом раду синдикалних активиста у периодима у којима смо остварили многа радничка и синдикална права (минули рад, топли оброк, отпремнину, накнаду за регрес, превоз, прековремени рад, рад празником, рад ноћу, дисциплински поступак...) и по томе се свртати у сами синдикални врх у овом дијелу Европе, успјели смо бар донекле ублажити највећи дио притисака и у највећој мјери сачувати оно што данас зовемо достојанствен рад.

Што се тиче услова у којима смо дјеловали, у извјештајном периоду, били су знатно другачији у односу на претходне године. Иако је свјетска економска криза почетком 2013. године била на измаку у свјетским оквирима, код нас као да је тек почињала. То се итекако одражавало на материјални и социјални положај запослених.

До изражаја све чешће долази недостатак политичке воље да се проблеми, као раније, рјешавају кроз социјални дијалог, који је уступао мјесто наметање одређених рјешења.

Посебан проблем представљало је нефункционисање и веома често изражена блокада дјеловања институција социјалног дијалога на нивоу Републике, посебно рада Економско- социјалног савјета. Као резултат таквог односа према учешћу социјалних партнера, посебно синдиката у креирање стратегија и политика развоја, као и мјера за њихову имплементацију долазило је до доношења законских прописа из области рада без уважавања ставова синдиката.

Посљедице таквог односа су катастрофалне за раднике и њихова права, а и укупан однос на тржишту рада. Сваки нови акт неминовно укида или смањује неко од стечених радничких права, а радници, као да се мире са таквим односом према њима, па без гласа и најмањег трзаја прихватају такво стање.

Умањење радничких права започело је прихватањем тзв. Реформске агенде креиране од стране њемачких и енглеских министара вањских послова (што је незабиљежено у дипломатској пракси), а ојачано кроз невладин сектор врло сумњивог кредибилитета и представнике Европске комисије у БиХ. Реформска агенда прихваћена је од стране свих политичких партија и носиоца власти на свим нивоима у БиХ, иако, слободно можемо устврдити, многи је нису ни прочитали. Не треба заборавити да су велику подршку

Реформској агенди дале међународне финансијске организације, прије свих ММФ, Свјетска банке и Европска банка условљавајући њено провођење новим кредитним аранжманима. То је свакако кључ свих дешавања на тржишту рада, без могућности синдиката да кроз социјални дијалог, заједно са друга два партнера, управља реформским процесима, како они не би били само на штету радника, што је сада случај.

Једини који су се успротивили Реформској агенди и Споразуму за раст и запошљавање у БиХ, који јој је претходио били су синдикати и то Савез синдиката РС и Савез самосталних синдиката БиХ.

Нажалост, и поред свих настојања синдиката тај глас није могао да пробуди прилично успаване доносиоце одлука, који само по инерцији или партијској дисциплини доносе одлуке.

То најбоље потврђују активности које је проводио Савез синдиката РС који је организовао низ састанака са најодговорнијим члановима како извршне, тако и законодавне власти у РС на којима их је упозорио да Реформска агенда неће донијети нити допринијети квалитетнијем животу радника, а самим тим и осталих грађана, неће побољшати односе на тржишту рада нити ће постаћи раст производње, раст запослености, стандарда или било чега позитивног.

Указивали смо да ћемо њеном примјеном постати још јефтинија радна снага која ће радити у прљавим технологијама, давно одбаченим у напредним економијама, да неће довести до макроекономске стабилности, да неће поспјешити конкурентност домаће привреде и да ћемо бити мета сталних уцјена од стране међународних кредитора и креатора реформи.

Оваква упозорења од стране Савеза синдиката РС власти и политички фактори су декларативно прихватили, али су и даље проводили или бар отпочели проводити дијелове наметнутих реформи.

Почетак реформи био је усмјерен на радничка права, а то значи на Закон о раду и колективне уговоре. Сва активност Владе и послодаваца у 2015 . и првој половини 2016. године, сводила се на доношење новог Закона о раду, а што неминовно доводи и до престанка важења колективних уговора.

Савез синдиката РС је прихватио одређене корекције у Закону о раду уколико се покаже да су потребне, а не промјене у цијелом систему рада, што су захтијевали послодавци, а прихватила Влада уз подршку, превасходно, ММФ.

Логично и сасвим оправдан је био наш захтјев да се претходно уради анализа Закона о раду, која је требала да покаже оквире у којима ћемо се кретати - нови закон или измјене и допуне постојећег, али исти није прихваћен.

Доношење новог Закона о раду показало је сву површност предлагача овог, послије Устава РС, најзначајнијег правног акта, али исто тако изазвало и одређене пукотине у Савезу синдиката Републике Српске.

II РАД ОРГАНА САВЕЗА СИНДИКАТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Органи Савеза синдиката Републике Српске су: Конгрес, Генерално вијеће, Надзорни одбор и Статутарна комисија, а њихови задаци су утврђени Програмом рада за период 2013-2017. година.

У циљу реализације утврђених задатака одржани су бројни састанци органа Савеза синдиката Републике Српске, као и осталих нивоа организовања и дјеловања синдиката.

II-1 ГЕНЕРАЛНО ВИЈЕЋЕ

Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске је највиши орган између два конгреса. Према Одлуци о броју и саставу Генералног вијећа, донесеној 05.06.2013. године, Генерално вијеће броји 35 чланова, а чине га представници гранских синдиката, сходно утврђеним критеријима, представница Актива жена и представник Актива младих, те предсједник Савеза синдиката Републике Српске и генерални секретар по функцији. Према утврђеним критеријима, Генерално вијеће чинило је пет представника Синдиката образовања, науке и културе РС, четири представника Синдиката управе РС, по три представника Синдиката радника унутрашњих послова РС и Синдиката здравства и социјалне заштите РС, по два представника Синдиката металске индустрије и рударства РС, Синдиката финансијских организација РС, Синдиката шумарства, прераде дрвета и папира РС, Синдиката грађевинарства и стамбено – комуналне дјелатности РС и Синдиката саобраћаја и веза РС, те по један представник Синдиката пољопривреде и прехранбене индустрије РС, Синдиката текстила, коже и обуће РС, Синдиката Телекомуникација РС, Синдиката трговине, угоститељства, туризма и услужних дјелатности РС, Синдиката правосуђа РС и Синдиката медија и графичара РС.

У извјештајном периоду одржано је 14 сједница Генералног вијећа Савеза синдиката Републике Српске и то: 10 редовних и четири ванредне сједнице. Због важности питања, о којима се у овом мандатном периоду расправљало на сједницама Генералног вијећа, наводићемо све битне закључке, ставове и одлуке који је доносио овај највиши орган Савеза синдиката Републике Српске између два конгреса.

Прва конституирајућа сједница Генералног вијећа Савеза синдиката Републике Српске одржана је по завршетку Петог конгреса Савеза синдиката Републике Српске, 04.07.2013. године. На овој сједници конституисано је Генерално вијеће, верификован састав Предсједништва Савеза синдиката Републике Српске, разријешени потпредсједници Савеза синдиката Републике Српске из ранијег мандата, те је разговарано о начину најефикаснијег рада, овог највишег органа Савеза синдиката Републике Српске између два конгреса, а све у циљу извршавања његове статутарне улоге.

На Другој сједници Генералног вијећа Савеза синдиката Републике Српске одржаној 26.09.2013. године, донесен је Пословник о раду, разматране су

активности везане за тржиште рада у Републици Српској и активности у досљедној примјени Закона о заштити на раду у Републици Српској.

Разматрајући ова веома важна питања за положај радника у Републици Српској, Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске је енергично одбацило захтјев Уније удружења послодаваца РС за доношење новог Закона о раду и такав захтјев оцијенило као својеврстан притисак на раднике у РС и истовремено предложило Влади РС да, по узору на земље у окружењу, створи услове за анализу постојећег Закона о раду како би се у трипартитном дијалогу пронашле евентуалне неуралгичне тачке за било кога од три социјална партнера.

Такође, Генерално вијеће је одлучило да се организују регионални састанци са чланством и оно упозна са активностима у вези Закона о раду и о томе шта би нови Закон о раду значио за права радника у Републици Српској.

Генерално вијеће је утврдило садржај анкете којом би се провело анкетирање у синдикалним организацијама и добили подаци о примјени Закона о заштити на раду у РС те покренуле одређене активности у вези досљедне примјене Закона и смањења броја повреда на раду.

Трећа сједница Генералног вијећа Савеза синдиката Републике Српске одржана је 26.03.2014.године, на којој је усвојен Извјештај о важнијим активностима Савеза синдиката РС у периоду јули-децембар 2013. године и информација о активностима у вези тржишта рада у Републици Српској, при чему је оцјењено да је Савез синдиката РС у протеклом периоду, уз добро осмишљене активности, успио зауставити доношење новог Закона о раду РС и да заштита стечених права радника треба бити једна од приоритетних активности Савеза синдиката и гранских синдиката у наредном периоду.

Једногласно је усвојен и Извјештај о раду Службе за бесплатну правну помоћ Савеза синдиката РС за 2013. годину, уз Закључак да Служба за бесплатну правну помоћ Савеза синдиката РС, на челу са генералним секретаром Савеза, у најкраћем року треба да изучи могућности у вези побољшања степена извршења донесених судских пресуда за раднике и исте предложи Влади РС.

На сједници је закључено да су предсједници гранских синдиката дужни да своје чланове Републичког одбора детаљно упознају са одредбама Измјена и допуна Кривичног закона РС и да охрабре раднике да, у свим предузећима и установама гдје се не поштују одредбе Закона о раду и колективних уговора покрећу кривични поступак против послодавца.

Договорено је и то да се што прије упути захтјев предсједнику Народне скупштине РС и предсједници Владе РС за враћање у скупштинску процедуру Закона о забрани злостављања на раду обзиром да је исти прошао сву процедуру.

На сједници је усвојен и Програм рада Савеза синдиката РС за 2014. годину с тим да сви грански синдикати привредних дјелатности, истог дана са истим садржајем, упуте захтјев гранским удружењима послодаваца за преговоре о повећању гранских цијена рада и инсистирају да процес преговарања што прије отпочне.

Констатовано је и то да Генерално вијеће Савеза синдиката РС, даје пуну подршку гранским синдикатима буџетских и фондовских корисника у борби за враћање дијела преосталог умањења плата радницима које представљају.

Једногласно су усвојени резултати истраживања у вези примјене Закона о заштити на раду у РС и резултати истраживања „Како је бити радник у Републици Српској“.

Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске донијело је Одлуку о издавању синдикалних новина, а за реализацију Одлуке и утврђивање свих детаља за издавање новине задужило је Предсједништво Савеза синдиката РС.

Четврта сједница Генералног вијећа Савеза синдиката РС, одржана је 26.09.2014. године, на којој су разматрани првенствено ставови зашто Републици Српској не треба нови Закон о раду. Генерално вијеће Савеза синдиката РС једногласно је одбацило захтјеве Уније удружења послодаваца РС и Министарства рада и борачко-инвалидске заштите РС о потреби доношења новог Закона о раду у РС.

Констатовано је да је постојећи Закон о раду у потпуности усклађен са ратификованим конвенцијама МОП-а, дијеловима Европске социјалне повеље које је БиХ ратификовала и Директивама ЕУ које је могуће уградити у законодавство Републике Српске. С тим у вези закључено је да Савез синдиката РС захтјева од Владе РС и свих контролних органа да обезбиједи досљедну примјену, без изузетака, Закона о раду, Општег колективног уговора и гранских колективних уговора.

На сједници је промовисан и први број синдикалних новина, који је веома високо оцјењен а договорено је и да сви чланови Генералног вијећа Савеза синдиката РС у будуће достављају своје прилоге за ове новине, како би се у њима нашли сви актуелни догађаји и на тај начин допринијели квалитетнијем информисању синдикалног чланства о свим активностима у синдикату.

Први дио Прве ванредне сједнице Генералног вијећа Савеза синдиката РС одржан је 28.01.2015. године, на којој су чланови Генералног вијећа Савеза синдиката РС информисани у вези закључака Предсједништва Савеза синдиката РС, везаних за учествовање у радним групама које је предложила Влада РС као и о осталим закључцима које је Предсједништво Савеза синдиката РС на својој сједници усвојило.

Истог дана, а на захтјев Савеза синдиката РС, заказан је састанак са Владом РС, прије заказаног заједничког састанка свих радних група и одбора.

Генерално вијеће Савеза синдиката РС донијело је Закључак да се упути допис Влади РС у којем захтијева формирање експертног тима предложеног од стране већинских репрезентативних социјалних партнера на нивоу Републике, који ће извршити анализу примјене Закона о раду и Закона о посредовању при запошљавању и правима за вријеме незапослености, за које вријеме се суспендују активности Радне групе за рад и запошљавање у оквиру Одбора за реформу привредног система Републике Српске.

Други дио Прве ванредне сједнице Генералног вијећа Савеза синдиката Републике Српске одржан је 29.01.2015. године, на којем су чланови Генералног вијећа информисани да је Влада РС, одговорила Савезу синдиката РС, да ће овај захтјев размотрити на својој наредној сједници, а одговор ће у писаној форми доставити Савезу синдиката РС.

На трећем дијелу ове сједнице која је одржана 10.02.2015. године, Генерално вијеће је упознато са Закључком Владе РС у којем се наводи да се

Влада Републике Српске упознала са Закључком Генералног вијећа Савеза синдиката Републике Српске, од 28.01.2015. године.

Влада Републике Српске констатовала је да је у оквиру дјелокурга Радне групе за рад и запошљавање остављено довољно простора и могућности за учешће експерата из ове области па, с тим у вези је позвала већинске социјалне партнере да именују по два експерта који ће узети учешће у раду Радне групе.

Генерално вијеће Савеза синдиката РС једногласно је донијело сљедеће закључке:

1. **Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске у наставку Прве ванредне сједнице, једногласно је одбацило Закључак Владе РС број 01/1-012-2-166/15 од 05.02.2015. године и позива Владу РС да одговори на допис који јој је упућен 09.02.2015. године под бројем 02-179/15, како би се наставили преговори социјалних партнера у вези закључка Савеза синдиката Републике Српске број 06-110/15 од 28.01.2015. године.**
2. **Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске тражи да сви грански синдикати, у што краћем року одрже Републичке одборе, како би се утврдили правци борбе у заштити стечених радничких права и супротставило доношењу новог Закона о раду.**
3. **Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске предлаже, да у разговору са Владом Републике Српске, преговарачки тим упозна Владу Републике Српске, о постојању 110 000 потписа радника у Републици Српској који су против доношења новог Закона о раду. Упоредо са тим одржаће се сједница Предсједништва Савеза синдиката Републике Српске, путем које ће јавност бити упозната са потписима радника који су рекли „НЕ новом Закону о раду“.**
4. **Уколико Влада Републике Српске не прихвати захтјев да се преговара, и инсистира на доношењу Закона о раду, Савез синдиката Републике Српске ће предузети сљедеће активности:**
 - **Одржаћемо јавни протест испред зграде Владе Републике Српске, у којем ће учествовати чланови свих органа Савеза синдиката Републике Српске (Генерално вијеће, Предсједништво, Статутарна комисија и Надзорни одбор) и јасно ћемо пренијети поруку да не искориштавају радничку муку на овакав начин.**
 - **Други корак који ће услиједити, уколико Влада Републике Српске не одустане у доношењу новог Закона о раду, организоваћемо протесте испред зграде Владе Републике Српске, у којима ће поред чланова органа Савеза синдиката Републике Српске, учествовати сви чланови републичких одбора и других органа свих гранских синдиката, који ће презентовати живу причу о Закону о раду (натписи на мајицама, разни транспаренти и др.)**
 - **Трећи корак је штрајк упозорења по регијама и то сваки дан једна регија или по двије регије у истом дану.**
 - **Четврти корак је обустава рада у неком времену нпр. за вријеме паузе за доручак, један сат у току радног времена или један дан већ према договору.**

- Пети корак, ако ниједна активност не успије, онда ће бити масовни протести, када ћемо позвати све чланове синдиката, све раднике, незапослене, младе и друге грађане Републике Српске)
5. Обезбиједити да идуће седмице изађе нови број новина „Ријеч синдиката“, у којем ће основна тема бити „НЕ новом Закону о раду“, уз појашњење шта то губимо.
Уз нови број новина, одштампати и „Ријеч синдиката“ број 2, који ће бити уручен што већем броју радника.
 6. Истовремено, уз све ово, организоваћемо обилазак терена према распореду који ће утврдити предсједница Савеза синдиката Републике Српске и разговарати са члановима синдиката.
На тим састанцима, поред предсједника синдикалних организација, учествоваће и што већи број чланова синдикалних одбора и радника који у заказано вријеме буду у могућности да присуствују.
Овим састанцима присуствоваће предсједници гранских синдиката који желе и који имају своје чланство на одређеној територији и обавезно чланови Генералног вијећа са тог терена.
 7. Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске које окупља чланове из свих гранских синдиката у саставу Савеза синдиката Републике Српске је показало јединство код доношења ових Закључака и позива Предсједништво Савеза синдиката Републике Српске на јединство у борби за радничка права.

Ово су били кључни закључци којима су се руководили сво нивои организовања и дјеловања синдиката у наредном периоду, а све у циљу одбране стечених радничких права.

Пета редовна сједница Генералног вијећа Савеза синдиката РС, одржана је 30.04.2015.године и била је посвећена првенствено организацији око обиљежавања 1.маја – Међународног празника рада.

Закључено је да се 1.мај овај пут обиљежи мирном протестном шетњом, у којој ће учествовати предсједници свих нивоа организовања синдиката и један број чланова њихових органа, којом ће се на симболичан начин послати порука социјалним партнерима, да радници Републике Српске нису задовољни и да неће дозволити доношење новог Закона о раду. Мирна протестна шетња одржана је у складу са Одлуком, а основни циљ био је да се пошаљу јасне поруке социјалним партнерима и то: „Да се стечена права радника морају поштовати и „НЕ новом Закону о раду“.

На овој сједници усвојена су и програмска документа и то : Извјештај о раду за претходну и Програм рада за текућу годину. Усвојен је и Извјештај службе за бесплатну правну помоћ Савеза синдиката Републике Српске.

Наглашавамо да се Савез синдиката Републике Српске, у периоду од 2010.године до 2015.године, интензивно свим видовима синдикалне борбе

успјешно борио да сачува Закон о раду, Општи колективни уговор и гранске колективне уговоре и сачувао их је.

2015. година била је најтежа година борбе Савеза синдиката Републике Српске да спријечи доношење новог Закона о раду, али уз све напоре Савеза синдиката РС, Влада РС није одустала од своје намјере, те је 23.11.2015.године Савезу синдиката Републике Српске достављена Радна верзија закона о раду Републике Српске.

Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске на сједници одржаној 01.12.2015.године упознато је са Анализом Радне верзије закона о раду коју је понудила Влада Републике Српске. Такође је пренесена информација са састанка одржаног са Владом РС, након чега је Генерално вијеће Савеза синдиката РС, донијело је слjedeће Закључке:

- 1. Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске, одбацује понуђену Радну верзију Закона о раду, јер је иста тако урађена да се не може концептуално поправити.**
- 2. Генерално вијеће Савеза синдиката РС остаје при ранијем Закључку овог органа који гласи „Не новом Закону о раду“, а Влади Републике Српске предлаже да се раде измјене и допуне постојећег Закона о раду, које су утемељене на изјавама представника Владе РС да је у Закону о раду неопходно извршити техничка усаглашавања и одређене корекције у складу са Европском социјалном повељом (нпр. дужина трајања годишњег одмора), те усклађивање са одређеним законима који су у међувремену донесени, као нпр. Закон о ПИО, Закон о привредним друштвима и сл. Када је у питању колективни уговор Савез синдиката РС је увијек спреман за разговор са социјалним партнерима.**
- 3. Уколико Влада РС одбије приједлог Савеза синдиката РС и не настави разговоре у вези радног законодавства, Савез синдиката РС ће на темељу закључака Генералног вијећа Савеза синдиката РС од 10.02.2015.године, приступити свим облицима синдикалне борбе за очување радничких и синдикалних права.**
- 4. Савез синдиката РС ће након одржане сједнице Генералног вијећа Савеза синдиката РС, упутити отворено писмо Влади Републике Српске и изразити незадовољство понуђеном Радном верзијом Закона о раду.**

У складу са Закључком са четврте сједнице Генералног вијећа Савеза синдиката РС, издат је ванредан број синдикалних новина „Ријеч синдиката“ који садржи Радни текст Закона о раду који је предложила Влада Републике Српске, као и Анализу Радног текста Закона о раду који је урадила правна служба Савеза синдиката Републике Српске.

Трећа ванредна сједница Генералног вијећа и Предсједништва Савеза синдиката РС, одржана је 18.12.2015.године, а претходила је одласку представника Савеза синдиката РС на састанак социјалних партнера заказан у Влади РС, истог дана. На састанку је Влада РС предложила да се формира Радна група од сва три социјална партнера који ће радити на усаглашавању Радног

текста Закона о раду и таква верзија Закона о раду би била „заједнички производ“ сва три социјална партнера.

С обзиром да је састанак у Влади РС трајао до касно у ноћ, сједница Генералног вијећа Савеза синдиката РС, није настављена истог дана него 21.12.2015.године на којој је, након пренесене информације са састанка у Влади РС, донесен Закључак да се Генерално вијеће Савеза синдиката РС, заједно са члановима Предсједништва Савеза синдиката РС, 21.12.2015.године, одазове на усмени позив Владе РС како би добили одговоре кроз социјални дијалог на слједећа питања:

- Какав је став Владе према приједлогу Савеза синдиката РС у вези Закључка Генералног вијећа Савеза синдиката РС да се раде измјене и допуне важећег Закона о раду?
- Зашто треба донијети нови Закон о раду?
- Која ће се то радничка права таквим законом умањити, а која потпуно нестају?

У току ове сједнице сви чланови Генералног вијећа и Предсједништва Савеза синдиката РС, отишли су у зграду Владе РС како би пренијели ставове и закључке синдиката при чему су у кабинету помоћника министра рада и борачко-инвалидске заштите РС, наишли на сараднике министра рада и борачко – инвалидске заштите РС, Миленка Савановића, који су контактирали министра и предсједницу Владе РС, а који су у том тренутку били на сједници Народне скупштине РС, о доласку истих. Предсједница Владе РС и министри најавили су да ће напустити састанак у Скупштини и доћи у Савез синдиката РС како би чули ставове синдиката и истима пренијели своје.

Сједница Предсједништва и Генералног вијећа Савеза синдиката РС, настављена је уз присуство предсједнице Владе РС и неколико министара, који су поново изнијели став да се нови Закон о раду мора донијети, да ће радничка права бити умањена, те да Савез синдиката РС треба да учествује у преговорима око истог како би се у нови Закон о раду евентуално уврстили приједлози свих социјалних партнера, односно подјелила одговорност за умањење радничких права.

Генерално вијеће Савеза синдиката РС у разговору са представницима Владе РС изнијели су своје ставове, при чему су нагласили да неће учествовати у нечему што би могло да смањи стечена права радника, те ће свим средствима синдикалне борбе стати у одбрану истих.

Након што су представници Владе РС изнијели своје ставове и напустили сједницу Генералног вијећа Савеза синдиката РС, у наставку сједнице се дискутовало о даљим мјерама и активностима које ће Савез Синдиката Републике Српске преузети да би одбранио радничка права. Након дуге и исцрпне расправе донесени су слједећи закључци:

- 1. Генерално вијеће и Предсједништво Савеза синдиката РС позивају социјалне partnere, Владу РС и Унију удружења послодаваца РС, да не одбацују ставове и захтјеве Савеза синдиката РС, који се односе на радно законодавство, разговоре око Општег колективног уговора и утврђивања износа најниже плате, те да их уваже као мишљење једног од социјалних партнера и сједну за преговарачки сто, како би се активно укључили у социјални дијалог.**

2. Генерално вијеће Савеза синдиката РС не прихвата доношење новог Закона о раду којим ће се умањити права радника и одбија учествовање у радној групи која би радила на усаглашавању такве Радне верзије Закона о раду.
3. Генерално вијеће Савеза синдиката РС донијело је Одлуку о одржавању јавног протеста због доношења новог Закона о раду који је против воље радника и којим се смањују радничка права.
4. У складу са Одлуком Генералног вијећа Савеза синдиката РС о одржавању јавног протеста, Предсједништво Савеза синдиката РС ће у складу са Статутом Савеза синдиката РС израдити оперативни план активности за реализацију ове Одлуке.
5. Обавезују се сви грански синдикати да у пуном капацитету раде на реализацији ове Одлуке.

Након одржане сједнице Генералног вијећа, за све активности око реализације Одлуке о организовању јавног протеста задужено је Предсједништво Савеза синдиката Републике Српске, гдје ћемо, у дијелу извјештаја посвећеном раду овог органа Генералног вијећа навести и описати све активности које су се десиле приликом припреме и одржавања јавног протеста, самог доношења новог Закона о раду, којег је Народна скупштина РС по хитном поступку усвојила 28.12.2015. године и активностима након усвајања Закона о раду.

На шестој сједници Генералног вијећа Савеза синдиката Републике Српске одржаној 28.04.2016.године, расправљало се о активностима које су се десиле након усвајања Закона о раду.

Узимајући у обзир чињеницу да је основна активност Савеза синдиката Републике Српске у наредном периоду била да се закључи Општи колективни уговор, Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске је утврдило полазну основу, која је преговарачком тиму послужила као основ за преговоре са социјалним партнерима приликом закључивања Општег колективног уговора.

На овој сједници су усвојени Извјештај о раду за 2015.годину, Програм рада за 2016.годину, Извјештај о раду Службе за бесплатну правну помоћ за 2015.годину, као и Правилник о раду Службе за бесплатну правну помоћ Савеза синдиката Републике Српске.

Договорено је и да се у што је могуће скорије вријеме одржи заједнички радно-консултативни састанак Генералног вијећа, Предсједништва, извршних секретара и повјереника Савеза синдиката Републике Српске, на којем ће се извршити анализа по гранском и територијалном учешћу у протесту одржаном 28.12.2015.године, као и анализа поштивања Одлуке и анализа уопште.

Питање везано за закључивање Општег колективног уговора било је приоритет и на четвртој ванредној сједници Генералног вијећа Савеза синдиката Републике Српске одржаној 24.06.2016.године.

Наиме, социјални партнери су након неколико одржаних састанака успјели да сачине Радни текст Општег колективног уговора, али нису успјели да усагласе ставове везано за најзначајнија права. Радни текст Општег колективног уговора анализирао је Предсједништво Савеза синдиката Републике Српске и то члан по члан и у форми Закључака који се односе на усаглашавање текста Општег колективног уговора, предложило Генералном вијећу Савеза синдиката Републике Српске.

Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске, анализирајући све чланове текста Општег колективног уговора, утврдило је приједлоге за преговарачки тим Савеза синдиката Републике Српске и констатовало да ће исти служити преговарачком тиму Савеза синдиката Републике Српске у даљем процесу преговарања.

Седма сједница Генералног вијећа Савеза синдиката РС одржана је 03. и 04.11.2016.године, а истој су присуствовали и предсједници гранских синдиката, те извршни секретари и повјереници регионалних синдикалних центара Савеза синдиката Републике Српске.

Највише пажње било је усмјерено на тему везану за Закључак донесен на Шестој редовној сједници Генералног вијећа, одржаној 28.04.2016.године, који се односи на потребу одржавања заједничког радно-консултативног састанка Генералног вијећа, Предсједништва и извршних секретара Савеза синдиката Републике Српске, на којем се треба извршити анализа по гранском и територијалном принципу учешћа у протесту одржаном 28.12.2015.године, као и анализа поштивања Одлуке о протестима и анализа уопште.

Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске, размотрило је Информацију о припреми, организовању и одржавању протеста одржаног 28.12.2015.године, те извршило Анализу по гранском и територијалном принципу учешћа у протесту.

Такође је закључено да се обуставе све даље расправе око учешћа на протестима одржаним 28.12.2015.године у вези доношења Закона о раду, како на органима Савеза синдиката Републике Српске тако и на органима гранских синдиката, те да Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске позива све чланице и органе Савеза синдиката Републике Српске да раде на снази и јединству Савеза синдиката Републике Српске и учлањивању нових чланова.

Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске усвојило је и Приједлог Савеза синдиката Републике Српске за Економску политику Републике Српске за 2017.годину као и приједлог Савеза синдиката Републике Српске код израде Буџета Републике Српске у преговорима за 2017.годину, информацију везану за колективно преговарање на трипартитном и бипартитном нивоу, као и Одлуку о одржавању редовних избора у Савезу синдиката Републике Српске.

Такође на сједници се расправљало и о одговорности предсједнице Савеза синдиката Републике Српске, те о потреби сазивања ванредног Конгреса. На тој сједници Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске није прихватило приједлог закључка Велибора Витомира (члана Генералног вијећа испред Синдиката Телекомуникација Републике Српске) којим тражи одговорност предсједнице Савеза синдиката Републике Српске за стање у које је доведен Савез синдиката Републике Српске који у овом тренутку нема подршку чланства, грађана, студената, пензионера, Владе Републике Српске, владајућих политичких странака, опозиције и медија, нити је прихватило приједлог закључка предсједнице Савеза синдиката Републике Српске да се одржи ванредни конгрес Савеза синдиката Републике Српске на којем би се утврдила одговорност Предсједнице за пропаст протеста и генерално погрешно вођену политику у Савезу синдиката Републике Српске 11 година.

Осма сједница Генералног вијећа Савеза синдиката Републике Српске одржана је 12.04.2017.године, а била је посвећена активностима везаним за обиљежавање Првог маја – Међународног празника рада, гдје је Генерално вијеће, на приједлог Предсједништва Савеза синдиката Републике Српске, донијело Одлуку да се поводом Првог маја – Међународног празника рада, због непоштивања права из радно – правне области организује манифестациона протестна шетња .

На сједници су усвојени Извјештај о раду за 2016 годину, Програм рада Савеза синдиката Републике Српске до одржавања Шестог Конгреса, те Извјештај о раду Службе за бесплатну правну помоћ . У циљу припреме Шестог Конгреса Савеза синдиката Републике Српске, на приједлог Предсједништва Савеза синдиката Републике Српске, Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске извршило је избор: чланова Одбора за провођење избора и припрему Шестог Конгреса Савеза синдиката Републике Српске, Комисије за израду Статута Савеза синдиката Републике Српске, Комисије за израду Извјештаја о раду и Програма рада Савеза синдиката Републике Српске и Комисије за израду резолуција Савеза синдиката Републике Српске.

Расправљало се и о односу Синдиката управе Републике Српске и Савеза синдиката Републике Српске, након чега је Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске, у складу са Статутом Савеза синдиката Републике Српске, формирало комисију која ће обавити разговор са представницима Синдиката управе Републике Српске везано за одређене неспоразуме у односу Синдиката управе Републике Српске према Савезу синдиката Републике Српске.

II -2 ПРЕДСЈЕДНИШТВО

Предсједништво Савеза синдиката РС, верификовано је на првој сједници Генералног вијећа Савеза синдиката Републике Српске. Броји 17 чланова, а чине га сви предсједници гранских синдиката, те предсједница и генерални секретар Савеза синдиката Републике Српске по функцији.

У протеклом четворогодишњем периоду, Предсједништво као оперативни орган вршило је своју улогу у складу са статутарним одредбама и програмским одређењима, предлажући мјере, начине и средства за вођење активности с циљем заштите права и интереса синдикалног чланства. Одржано је укупно 58 сједница Предсједништва на којима је разматран велики број питања, значајних за укупну организацију и чланство синдиката.

На сједницама су разматрана питања која су се односила на реализацију утврђених програмских задатака и у вези с тим донесени су закључци о начину и методама борбе за остваривање програмских задатака Савеза синдиката РС, који су предлагани Генералном вијећу Савеза синдиката Републике Српске.

Највише пажње у овом периоду Предсједништво је усмјерило на активности везане за тржиште рада у Републици Српској, односно активности везане за Закон о раду. Питање доношења новог Закона о раду је било економско и политичко питање, јер се тим Законом дефинишу лична примања радника, економски положај њихових породица, пензионера, локалног и

ентитетског буџета. Из тог разлога, Предсједништво Савеза синдиката Републике Српске је тражило да се формира експертска трипартитна радна група која би анализирала важећи Закон о раду имајући у виду његов утицај на остале законе и изнашли алати за његову досљедну примјену, као и досљедну примјену колективних уговора. Анализа је требала да покаже у којој мјери се Закон о раду и колективни уговори не примјењују и ко треба да сноси одговорност за такво стање, прије свих контролни органи, Инспекторат и Пореска управа РС.

О свим дешавањима, везаним за очување стечених радничких права у току 2013-2014 године, информисано је синдикално чланство усмено на састанцима по регионалним синдикалним центрима и путем летака на којима су наведена стечена права радника и намјера послодаваца и Министарства рада и борачко-инвалидске заштите РС који их у томе подржава. Такође, међу радницима је потписивана и петиција под називом „Не новом Закону о раду“, што је јасно показало да је синдикално чланство против доношења новог Закона о раду којим би се урушила радничка права и колективно преговарање за која се синдикат мукотрпно изборио у протеклом периоду и да је спремно за све облике синдикалне борбе како би се одбранила та права.

У 2015. години, Влада Републике Српске и Унија удружења послодаваца Републике Српске, под притиском ММФ-а и Свјетске банке интензивирали су активности усмјерене на доношење новог Закона о раду.

На самом почетку 2015. године, Влада Републике Српске формирала је Одбор за реформу јавног сектора и Одбор за реформу привредног система Републике Српске, у оквиру којих су дјеловале радне групе између осталих и Радна група за рад и запошљавање чији је задатак био да се утврди Нацрт новог закона о раду.

Представници Савеза синдиката Републике Српске су учествовали у раду свих радних група, осим Радне групе за рад и запошљавање и тражили да се суспендује рад те радне групе док се претходно не изврши Анализа примјене Закона о раду и Закона о посредовању при запошљавању и правима за вријеме незапослености.

Представници Савеза синдиката Републике Српске одржали су састанак са представницима Владе РС и предсједником Републике, на којем су пренесени ставови синдиката у вези рада одбора и радних група које је формирала Влада РС, те су представници Савеза синдиката РС тражили одговоре на питања Да ли Влада РС има за циљ доношење новог Закона о раду и зашто и Да ли је социјални дијалог замјењен радом у радним групама? На поменута питања није било децидног одговора предсједнице Владе РС.

Такође, на Мраковици је одржан састанак социјалних партнера и предсједника Републике на којем су донесени сљедећи закључци:

- Формира се експертска радна група за анализу примјене постојећег радног законодавства Републике Српске.
- Радну групу треба да чине по два представника Владе РС, Савеза синдиката РС и Уније удружења послодаваца РС
- Задатак експертске групе је да анализира примјену постојећег радног законодавства Републике Српске, и да у складу са тим да препоруке како да се даље поступа по питању Закона о раду.
- Рок да експертска група (отпочне) крене са радом је десет дана.

- Рок за припрему анализе је 40 дана.

До састанка поменуте радне групе никада није дошло јер се Унија удружења послодаваца РС, није одазвала нити једном позиву предсједнице Савеза синдиката РС, да доставе имена својих експерата за израду Анализе примјене Закона о раду РС.

Према Закључку Предсједништва Савеза синдиката РС и Генералног вијећа Савеза синдиката РС, поводом Првог маја – Међународног празника рада 2015. године, одржана је по први пут мирна протестна шетња у којој су учествовали предсједници свих нивоа организовања синдиката и један број њихових чланова синдиката. Овом приликом послана је јасна порука социјалним партнерима да радници Републике Српске нису задовољни и да неће дозволити доношење новог Закона о раду.

Основни циљ био је да се пошаљу јасне поруке социјалним партнерима и то:

1. Стечена права радника се морају поштовати и
2. „НЕ новом Закону о раду“.

О теми везаној за доношење новог Закона о раду кроз овај мандатни период одржани су бројни састанци представника Савеза синдиката РС са социјалним партнерима, Владом Републике Српске и надлежним министарствима, Унијом удружења послодаваца Републике Српске, те са предсједником Републике Српске, парламентарним политичким странкама, представницима Међународног монетарног фонда, Свјетске банке и амбасадорима земаља Европске уније. На састанцима је јасно речено да Савез синдиката Републици Српској, као озбиљна, већинска, репрезентивна организација радника и битан социјални партнер у Републици Српској, неће дозволити смањење радничких права, али хоће трипартитни социјални дијалог, стручну трипартитну анализу важећег Закона о раду, како би се утврдило шта смета социјалним партнерима и хоће да зна на који начин ће се измирити дуг према радницима на име зарађених а неисплаћених бруто плата у висини 1,5 милијарди КМ.

На састанцима са политичким партијама и предсједницима посланичких клубова, који су одржани у два наврата и то пред Опште изборе 2014.године и у 2015.години, а у циљу да исти јавно изнесу своје ставове везано за доношење Закона о раду и у вези провођења реформске агенде, на коју су се обавезали сви нивои власти у Босни и Херцеговини, јасно је речено да се нови Закон о раду неће доносити без учешћа и сагласности Савеза синдиката Републике Српске, те да се Закон о раду мора донијети у редовној скупштинској процедури.

И поред чињенице да је Савез синдиката Републике Српске пуних пет година, снагом аргумената, успјешно бранио стечена права радника и Закон о раду који је модеран и у складу са конвенцијама Међународне организације рада, Влада Републике Српске је одлучила да се Закон о раду под сваку цијену донесе и утврдила Радни текст новог Закона о раду који је Савезу синдиката Републике Српске достављен 23.11.2015.године.

На сједницама Предсједништва Савеза синдиката Републике Српске, по питању доношења Закона о раду дошло је до размимоилажења у мишљењима, гдје се јасно показало да нису сви предсједници гранских синдиката истог става

када је у питању учешће у преговорима са социјалним партнерима око новог Закона о раду, нарочито Синдикат управе Републике Српске који је у писаној форми доставио закључке којима је предлагао Предсједништву и Генералном вијећу Савеза синдиката Републике Српске да промјене своју одлуку и закључке, те да прихвате преговоре у вези новог Закона о раду, док остали грански синдикати нису достављали приједлоге у писаној форми.

Предсједништво Савеза синдиката РС, није прихватило ове закључке, те је позвало Синдикат управе РС да испоштује Статут Савеза синдиката РС и буде дио легалних и легитимних учесника у спровођењу закључака Генералног вијећа као највишег органа Савеза синдиката РС.

Након детаљне анализе Радног текста Закона о раду, који је сачинила Правна служба Савеза синдиката Републике Српске, Предсједништво Савеза синдиката Републике Српске је закључило, да је понуђена Радна верзија Закона о раду неприхватљива и да ће иста знатно умањити права радника у Републици Српској, али да ће представници Савеза синдиката Републике Српске ићи на консултације са представницима Владе Републике Српске и Уније удружења послодаваца, на којима ће јасно изнијети ставове Савеза синдиката Републике Српске.

Упоредо са овим активностима, Предсједништво Савеза синдиката Републике Српске је припремало све видове синдикалне борбе у циљу одбране стечених права радника.

Предсједништво и Генерално вијеће Савеза синдиката Републике Српске одржали су заједнички састанак са представницима Владе Републике Српске, на којем је још једном јасно изнесен став Владе Републике Српске да се нови Закон о раду мора донијети, да ће радничка права бити умањена, те да Савез синдиката Републике Српске треба да учествује у преговорима око усаглашавања коначног текста Закона о раду.

И поред јасно исказаних ставова Савеза синдиката Републике Српске у вези доношења новог Закона о раду, Влада Републике Српске није одустала од намјере да донесе нови Закон о раду, те је Предсједништво Савеза синдиката Републике Српске, заједно са Генералним вијећем Савеза синдиката Републике Српске, донијело Одлуку о одржавању јавног протеста због доношења новог Закона о раду који је против воље радника и којим се умањују радничка права.

У складу са Одлуком Генералног вијећа Савеза синдиката РС о одржавању јавног протеста, Предсједништво Савеза синдиката РС је у складу са Статутом Савеза синдиката РС израдило оперативни план активности за реализацију ове Одлуке, те се договорило око начина и распореда одржавања састанака у регионалним синдикалним центрима и датума одржавања протеста како би се Одлука о одржавању јавног протеста успјешно реализовала .

Анализа радног текста Закона о раду од члана до члана, потврдила је да је немогуће да се преговара о оваквом Закону о раду, јер је исти концептуално неприхватљив и та анализа радног текста Закона о раду урађена од стране Правне службе Савеза синдиката Републике Српске презентована је и на органима гранских синдиката и синдикалном чланству. Такође је достављена и Народној скупштини Републике Српске, Министарству рада и борачко-

инвалидске заштите Републике Српске, Влади Републике Српске, Међународној организацији рада и Међународној конфедерацији синдиката.

Сједница Народне скупштине РС је заказана као посебна сједница, гдје су материјали (Приједлог закона о раду), достављени народним посланицима 24 часа прије одржавања сједнице, а некима чак и на самој сједници.

Савез синдиката Републике Српске, Народној скупштини и клубовима посланика, доставио је амандмане, јер је то био једини начин да се дође до посланичких клубова и народних посланика. Због краткоће времена које смо имали на располагању, утврђене амандмане било је немогуће доставити члановима органа Савеза синдиката Републике Српске, тако да не постоји одлука органа Савеза синдиката Републике Српске да се амандмани доставе клубовима посланика и Народној скупштини РС.

Упућено је и писмо Предсједнику Републике у којем га Савез синдиката РС позива да не одбацује ставове и захтјеве Савеза синдиката РС који се односе на радно законодавство и очување стечених радничких права, што је такође био Закључак Генералног вијећа и Предсједништва Савеза синдиката РС.

28.12.2015. године са почетком у 14,00 часова, реализована је Одлука Генералног вијећа и Предсједништва Савеза синдиката Републике Српске и одржан је јавни протест Савеза синдиката Републике Српске, пред Народном скупштином Републике Српске, због доношења новог Закона о раду који је против воље радника и којим се смањују радничка права.

Без обзира на све предузете мјере, Закон о раду је упућен у скупштинску процедуру и без расправе, по хитном поступку, 29.12.2015. године у 01,30 часова након поноћи усвојен у Народној скупштини.

Од самог почетка смо знали да доношење новог Закона о раду, има за циљ престанак важења свих колективних уговора, смањење зарада кроз смањење одређених права и на нашу жалост, све што смо знали и против чега смо се борили, се и десило.

Дакле, Закон је ступио на снагу и избрисао или смањено: Општи и посебне колективне уговоре, минути рад, отпремнину, топли оброк, накнаду за регрес, накнаду за превоз, накнаду за прековремени рад, накнаду за рад у вријеме празника, рад ноћу... уз могућност да се ова питања ријеше путем колективних уговора, те потпуно флексибилизовао радни однос.

Одмах након ступања на снагу Закона о раду, 20.01.2016. године, Савез синдиката Републике Српске је Уставном суду Републике Српске поднио иницијативу за оцјену уставности и законитости начина и процедуре доношења Закона о раду по хитном поступку.

Такође је упућена иницијатива и за оцјену уставности и законитости појединих чланова Закона о раду, који према мишљењу Савеза синдиката Републике Српске нису у сагласности са Уставом Републике Српске.

Сама чињеница, да доношењем Закона о раду престају да важе Општи колективни уговор, као и грански (посебни) колективни уговори, говори да је основни задатак Савеза синдиката Републике Српске и гранских синдиката био да са социјалним партнерима у 2016. години дође до заједничких рјешења и усагласи Општи колективни уговор и грански колективни уговори.

У складу са одредбама Закона о раду Републике Српске, Савез синдиката Републике Српске је одмах по ступању на снагу Закона о раду позвао социјалне партнере да приступе преговорима ради закључивања Општег колективног уговора.

Основне активности у 2016. години вођене су у циљу закључивања Општег колективног уговора који још увијек није усаглашен, што је још један доказ да је основни циљ доношења Закона о раду био укидање свих колективних уговора у којима су била садржана радничка права, како се права радника оставила на милост и немилост послодавцима.

Нажалост, у том периоду, а ни до данас није закључен нити један колективни уговор за запослене у привредним дјелатностима, осим колективног уговора за раднике запослене у телекомуникацијама који је ступио на снагу 01.12.2016. године.

Закључени су једино колективни уговори за раднике који се финансирају из Буџета и фондова и то колективни уговори за запослене у области правосуђа, унутрашњих послова, управе, јавних служби, образовања и културе, те здравства и социјалне заштите.

Јасно је да се Синдикат по сваку цијену мора изборити за колективне уговоре, јер је то основни алат радника и синдиката којим се регулишу и штите права радника, што је основни задатак синдиката био и у првој половини 2017. године.

Упоредо са активностима на доношењу и усаглашавању Општег колективног уговора, Савез синдиката Републике Српске је захтјевао и повећање најниже плате у Републици Српској.

Након бројних састанака и исцрпљујућих преговора са социјалним партнерима прихваћен је захтјев Савеза синдиката Републике Српске и најнижа плата у Републици Српској је након седам година повећана са 370 на 395 КМ, чија је примјена почела од 01.01.2017. године.

То је један од већих успјеха Савеза синдиката Републике Српске у овом мандату, јер се успјело, након дужег времена, побољшати основно радничко право, право на плату.

Најнижа плата, коју нажалост прима преко 30 000 радника у Републици Српској, повећана је за 25 КМ, односно за 6,76%, што би требала бити основна покретачка снага за повећање најнижих цијена рада у гранским синдикатима што се није десило у посљедњих 10 година.

Успјех је сигурно и значајнији, ако се има у виду чињеница да је Унија удружења послодаваца Републике Српске тражила да се најнижа плата у Републици Српској не повећава или да се повећа за само 6 КМ.

Кроз овај мандатни период Предсједништво Савеза синдиката Републике Српске је утврђивало захтјеве, приједлоге и мјере за Економску политику и Буџет Републике Српске за 2014, 2015. и 2016. годину, те приједлог Економских реформи за период 2017-2019. годину и Буџет за 2017. годину.

Приједлози Савеза синдиката Републике Српске односили су се на повећање најниже плате, предузимање мјера и активности у циљу растерећења привреде у корист повећања плата радника и бољег пословног амбијента, сузбијања сиве економије и превођење неформалног рада у формални рад,

захтјев да Влада РС у потпуности реализује Програм социјалног збрињавања свих радника који су у процесу приватизације и стечаја предузећа остали без посла и да ова мјера буде потврђена у Буџету Републике Српске, те да се донесу: Закон о престанку важења Закона о посебном доприносу за солидарност, Закон о обавези Републике Српске да уплати доприносе свим радницима којима то послодавци нису уплатили, без обзира на структуру власништва капитала, нови Закон о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености, нови Закон о здравственој заштити и Закон о здравственом осигурању Републике Српске.

Предсједништво Савеза синдиката Републике Српске активно је учествовало и предложило низ мјера и активности у вези ублажавања посљедица ванредног стања у Републици Српској изазваног незапамћеним поплавама које су задесиле Републику Српску у 2014. години.

И питања запошљавања, односно доношење и реализација акционих планова запошљавања РС редовно су биле теме о којима се расправљало на сједницама Предсједништва Савеза синдиката РС, када су утврђиване примједбе у смислу: јаснијег дефинисања очекиваних резултата везано за број радника који ће добити посао, њихову квалификациону структуру, број послодаваца и лица која ће бити обухваћена образовањем и оспособљавањем за евентуално запошљавање, износ потребних средстава за реализацију наведених мјера, те да се нова запошљавања финансирају из Буџета, а не из доприноса које радници издвајају из својих примања.

Предсједништво је сваке године, са дужном пажњом пратило доношење Програма рада Народне скупштине РС и за исти предлагало теме од значаја за положај радника у Републици Српској. Такође, представници Савеза синдиката РС, (предсједница или неко од предсједника гранских синдиката) редовно су присуствовали сједницама Народне скупштине РС, скупштинским одборима и заступали унапријед утврђене приједлоге Савеза и гранских синдиката о питањима везаним за положај и интересе радника РС, као и предложеним законским рјешењима која утичу на положај радника.

Питањима достојанства рада и радника у смислу поштивања радничких и синдикалних права Предсједништво је посветило значајну пажњу у протеклом периоду.

У том циљу вршена су годишња истраживања, а која су се односила на степен поштивања права радника, на основу којих се дошло до података да се за више од 30% радника у реалном сектору нередовно исплаћују плате, не уплаћују доприноси, а крше им се и друга радничка и синдикална права.

Такође, реализована су и истраживања „Како је бити радник у Републици Српској, примјена Закона о заштити и здрављу на раду, те „Радник и радно мјесто“. Посебна пажња посвећена је положају радника у привредним, производним и услужним дјелатностима у Републици Српској.

Савез синдиката РС од 2005. године израчунава синдикалну потошачку корпу. Од тада у Републици Српској Савез синдиката РС једини рачуна и

објављује ову потрошачку корпу, тако да је и други користе у својим активностима.

Синдикална потрошачка корзпа садржи производе и услуге неопходне за обезбјеђивање егзистенцијалног минимума једне четворочлане породице, чији су чланови два родитеља и двоје дјеце школског узраста. Тако су у синдикалној потрошачкој корпи садржани: трошкови прехранбених производа, као и трошкови производа и услуга који се односе на: становање и комуналне услуге и др., текуће одржавање домаћинства, одјећу и обућу, хигијену и његу здравља, превоз, те образовање и културу.

Као и у претходном периоду, Савез синдиката РС је и у периоду 2013 - 2017. године редовно, на мјесечном нивоу, израчунавао и објављивао синдикалну потрошачку корпу.

Синдикална потрошачка корзпа је веома важна јер првенствено на основу ње мјеримо животни стандард радника и њихових породица, а тиме и грађана у РС.

Кориштена је као параметар за утврђивање цијене рада, најниже плате и сл.

**Таб.1: ПРОСЈЕЧНА СПК
2013-2016.година**

РБ	СТРУКТУРА	ПРОСЈЕЧНИ ГОДИШЊИ ИЗНОС (КМ)				ИНДЕКС		
		2013	2014	2015	2016	2014/2013	2015/2014	2016/2015
1	2	3	4	5	6	8	9	10
1	Прехрана	693	685	691	695	98,94	100,86	100,60
2	Становање и комуналне услуге	538	546	568	569	101,47	103,94	100,25
3	Текуће одржавање домаћинства	104	103	104	105	99,83	100,69	100,83
4	Одјећа и обућа	138	135	134	135	98,16	98,60	101,14
5	Хигијена и нега здравља	76	78	80	82	103,03	102,51	102,02
6	Превоз	195	195	193	192	99,58	99,13	99,60
7	Образовање и култура	81	81	82	82	100,64	100,53	100,26
	Укупно СПК:	1.825	1.825	1.852	1.861	99,99	101,48	100,49
	ПРОСЈЕЧНО ИСПЛАЋЕНА ПЛАТА	808	825	831	836			
	ПОКРИВЕНОСТ СПК ПРОСЈЕЧНО ИСПЛАЋЕНОМ ПЛАТОМ	44	45	45	45			

Реализацију својих захтјева тражили смо и кроз тематске расправе, округле столове, трипартитне дебате, медијске наступе и много, много разговора са представницима свих институција у Републици Српској.

II-3 СТАТУТАРНА КОМИСИЈА

Статутарна комисија Савеза синдиката Републике Српске даје тумачења и образложења Статута Савеза синдиката Републике Српске и других аката Савеза и предлаже њихово доношење надлежним органима, прати усклађеност статута гранских синдиката са Статутом Савеза, прати примјену Статута и предлаже одговарајуће мјере, припрема приједлоге измјена и допуна Статута између два Конгреса, одређује статутарност избора у Савезу, рјешава по жалбама чланица и спорове настале између органа Савеза и обавља друге послове из своје надлежности.

Статутарна комисија броји пет чланова, а на посљедњем Конгресу изабрани су чланови испред Синдиката радника унутрашњих послова РС, Синдиката образовања, науке и културе РС, Синдиката пољопривреде и прехрамбене индустрије РС, Синдиката металске индустрије и рударства РС, те Синдиката грађевинарства и стамбено-комуналне дјелатности РС.

На првој конституирајућој сједници изабрани су предсједник и потпредсједник Статутарне комисије, те усвојен Пословник о раду.

Пословник о раду Статутарне комисије Савеза синдиката Републике Српске прецизно је регулисао начин рада, сазивање сједница, ток сједнице, начин одлучивања, врсте аката које доноси, надлежности предсједника, права и обавезе чланова и др.

Рад Статутарне комисије одвијао се на сједницама, а предсједник или потпредсједник су, по потреби, учествовали у раду других органа Савеза синдиката Републике Српске.

Статутарна комисија је на Првој сједници провјерила усклађеност статута Синдиката радника Телекомуникација РС са Статутом Савеза синдиката Републике Српске, те донијела општу оцјену да није било различитог нормирања између тих аката.

На захтјеве чланова или органа гранских синдиката Статутарна комисија Савеза синдиката Републике Српске је давала тумачења и мишљења, доносила одређене закључке, износила ставове и приједлоге, те давала сугестије и мишљења.

Оно што је евидентно у овом мандатном периоду јесте чињеница да је већина упита упућених Статутарној комисији била везана за тумачење чланова Статута Савеза синдиката Републике Српске који се односе на неспојивост функције и чланства у органима Савеза са функцијом у политичким партијама. Такође, било је упита за чије тумачење није надлежна Статутарна комисија Савеза синдиката Републике Српске, а који су се односили на статутарност проведених избора у синдикалним организацијама појединих гранских

синдиката, као и упита везаних за статутарност одлука које су донијели Републички одбори неких гранских синдиката, те саме примјене појединих чланова Статута Савеза синдиката Републике Српске од стране надлежних органа.

Статутарна комисија Савеза синдиката Републике Српске је урадила све послове и задатке који су јој Статутом повјерени.

II-4 НАДЗОРНИ ОДБОР

Надзорни одбор, који броји пет чланова, изабран је на Петом конгресу Савеза синдиката РС у јулу 2013. године.

Чланови Надзорног одбора су представници гранских синдиката и то: Синдиката управе РС, Синдиката саобраћаја и веза РС, Синдиката финансијских организација РС, Синдиката радника Телекомуникација РС и Синдиката шумарства, прераде дрвета и папира РС.

Након конституисања, на Првој сједници Надзорног одбора 12.03.2014. године донесен је Пословник о раду Надзорног одбора, којим су утврђени задаци, права и обавезе чланова, начин рада, избора и одлучивања, јавност рада, те материјална основа за рад Надзорног одбора.

Исто тако, донесен је План рада Надзорног одбора за наредни четворогодишњи период.

У свом раду Надзорни одбор је био самосталан.

У складу са задацима и овлаштењима, Надзорни одбор је одржао четири сједнице на којима је, за сваку извјештајну годину, разматрао финансијске извјештаје Савеза синдиката РС.

У оквиру финансијских извјештаја разматрани су биланси стања, биланси успјеха, напомене уз наведене билансе, пописи имовине, благајничко пословање, улазни и излазни рачуни, те обрачун чланарине (уплата и расподјела чланарине).

Посебно се водило рачуна о контроли расподјеле средстава са рачуна Савеза синдиката РС по основу чланарине, те о законитом и намјенском кориштењу средстава, као и о примјени законских прописа, одлука и Општег колективног уговора.

Наиме, основни извор финансирања Савеза синдиката РС представљају средства од чланарине, која се уплаћују на основу Одлуке о чланарини и њеној расподјели коју је усвојило Генерално вијеће Савеза синдиката РС. Одредбама те Одлуке утврђена је висина чланарине која се обрачунава на нето плату члана синдиката и износи 1% од нето плате коју послодавац уплаћује на начин: 50% на рачун синдикалне организације код тог послодавца, а 50% на жиро-рачун Савеза синдиката РС. Исто тако, том Одлуком утврђена је расподјела прикупљене чланарине са жиро-рачуна Савеза између Савеза синдиката РС и гранских синдиката у омјеру 50% : 50%.

Расподјела чланарине уплаћене на жиро-рачун Савеза синдиката РС у извјештајном четворогодишњем периоду вршила се према важећој Одлуци о чланарини и њеној расподјели.

Надзорни одбор је свој рад базирао на контроли: расподјеле прикупљене чланарине, материјално-финансијског пословања, примјени законских прописа и Општег колективног уговора, коју је вршио сваке године прегледом завршног рачуна Савеза синдиката РС састављеног на основу књиговодствене документације и прописаних евиденција.

На основу проведених контрола Надзорни одбор је констатовао да се Савез синдиката РС у пословању придржавао одредби Статута, одлука, Општег колективног уговора, годишњих финансијских планова које је доносило Предсједништво Савеза, као и рачуноводствених и других прописа који регулишу ову област.

Такође, констатовано је да се годишњим финансијским извјештајима истинито приказивало финансијско пословање Савеза синдиката РС у протеклом четворогодишњем периоду.

У извјештајном периоду Надзорни одбор није имао приговора од стране органа и појединаца о евентуалним неправилностима у материјално-финансијском пословању Савеза, нити захтјева за ванредним контролама.

Надзорни одбор је предлагао и закључке који се односе на: препоруку гранским синдикатима да се још више активирају на омасовљавању чланова синдиката, како би се повећала прикупљена средства по основу чланарине, као и препоруку Савезу синдиката РС, гранским синдикатима и синдикалним организацијама да досљедно примјењују и поштују Одлуку о чланарини и њеној расподјели, те да Савез синдиката РС за свако кршење Одлуке од стране било ког облика организовања и дјеловања синдиката на које се Одлука односи, предузима мјере предвиђене Статутом Савеза синдиката РС.

III ЗАКОНОДАВНА АКТИВНОСТ

Савез синдиката РС, као и предходних година, овој функцији поклонио је велику пажњу и активно се укључио у доношење свих закона и подзаконских аката који су били од интереса за раднике Републике Српске, а нашли су се у парламентарној процедури. Поред тога, били смо и иницијатори за доношење појединих прописа за које смо, након анализа, истраживања и исказаних потреба, закључили да су неопходни, како би што квалитетније заштитили раднике и њихова радничка и синдикална права.

Свједоци смо да су радничка и синдикална права у овом периоду била под великим притиском, посебно након доношења новог Закона о раду првенствено због негативног стања на тржишту рада, недовољног или боље рећи веома лошег надзора од стране контролних органа, те спорости и инертности судова.

Из тог разлога било је веома битно наше учешће у законодавним активностима, јер је веома важно како ће неко право или обавеза радника бити регулисана кроз законе и подзаконске акте, те уколико дође до повреде прописа како то одбрани код послодавца или на суду.

У овом извјештајном периоду најважније законодавне активности односиле су се на доношење: **Закона о измјенама и допунама Кривичног закона** којим је регулисано да је неисплаћивање плата и неуплата доприноса у трајању од пет

мјесеци, кривично дјело за које је запријеђена казна затвора од шест мјесеци до пет година. Истом казном казнио би се и послодавац који прекине радни однос радници због трудноће, условљава закључивање уговора о раду тиме да запослена радница током радног односа неће затруднити, односно радити или од запослене раднице захтијева изјаву да ће у том случају дати отказ или прихватити споразумни престанак радног односа. Измјене и допуне овог Закона донесене су на иницијативу и захтјев Савеза синдиката Републике Српске, али морамо признати да због инертности истражних и правосудних органа овај закон није заживио у пракси. Из тог разлога у новом Кривичном законнику тражили смо да се број неисплаћених плата смањи са пет на три, те да се послодавац не може ослободити кривичне одговорности уколико није имао обезбијеђена средства за исплату плата и уплату доприноса, поново упућивање у скупштинску процедуру **Закона о спречавању злостављања на раду** којим би се спријечило злостављање на раду. Овај Закон је прошао јавну расправу и у форми приједлога повучен из скупштинске процедуре, јер није усвојен на скупштинском одбору за привреду, гдје већину чине послодавци, што довољно говори о њиховом односу према радницима, **Измјене и допуне закона о запошљавању и правима за вријеме незапослености** којим смо тражили да се повећа висина и дужина трајања накнаде за незапосленост.

Такође, активно смо учествовали на доношењу Закона о стечају, Закона о мирном рјешавању радних спорова, Закона о привредним друштвима, Закона о прекршајима, Закона о малим и средњим предузећима, Закона о парничном поступку, Измјена и допуна Закона о Економско –социјалном савјету, сету закона и подзаконских аката на спречавању неформалне економије (Закона о инспекцијама, Измјене и допуне Закона о пореском поступку, Измјене и допуне Закона о порезу на доходак, Измјене и допуне Закона о јавним службама), закона о платама за буџетске и фондовске кориснике, закона из области образовања, управе и локалне самоуправе, Приједлога Кривичног законика, Приједлога Закона о заштити лица која пријављују корупцију, те подзаконских аката, чије доношење је налагао Закон о раду и Закон о заштити на раду.

IV СОЦИЈАЛНИ ДИЈАЛОГ

Социјални дијалог у Републици Српској постао је већ традиционалан начин комуникације социјалних партнера започет одмах након стварања Републике Српске, правно утемељен већ 1997. године Споразумом социјалних партнера, а данас већ са уставним и законским основом за рад и дјеловање. Социјални дијалог уређен је кроз Устав Републике Српске, као највиши законодавни акт у једној држави, те кроз Закон о раду, Закон о Економско-социјалном савјету и колективне уговоре. Не треба занемарити ни међународне прописе које је БиХ ратификовала а прије свих Конвенције бр. 87 и 98, као и Европску социјалну повељу, а који имају приоритет и морају се примјењивати и проводити без обзира да ли су уграђени у национално законодавство.

Када све ово сагледамо, уз наравно и друге услове за квалитетан социјални дијалог, као што је репрезентативност социјалних партнера, њихова

самосталност и независност, не можемо се отети утиску да оно што смо добро и први у регији започели нисмо у овом периоду на најбољи начин искористили.

Социјални дијалог у овом извјештајном периоду, са наше тачке гледишта, не може добити пролазну оцјену. Заправо, социјални дијалог у Републици Српској се одвија и постоји само захваљујући активностима Савеза синдиката РС и то углавном трипартитног карактера, док се бипартитни дијалог одвијао углавном на релацији грански синдикати из ванпривреде са њиховим ресорним министарствима. Грански синдикати који представљају раднике у привреди морали су да уложе сву своју енергију, знање и искуство да би одржали било какав дијалог, најчешће без видних резултата. Овакво стање произилази и из чињенице што велики број послодаваца, чланова гранских удружења послодаваца, нема организован синдикат у свом предузећу нити дозвољава његово оснивање.

Посебан застој у социјалном дијалогу, нарочито у раду Економско-социјалног савјета десио се у 2014. и 2015. години, када су послодавци једино захтјевали да се разговара око доношења новог Закона о раду, чему смо се ми противили.

Такође су тражили да се Савез синдиката Републике Српске заобиђе у преговорима, те су за разговоре проналазили друге минорне и нерепрезентативне синдикате.

Веома често смо због недостатка социјалног дијалога, испољавали своје ставове и кроз медијске наступе, када смо процјењивали да нашу синдикалну, јавно изговорену ријеч треба да чује јавност Републике Српске и помогне у остваривању и заштити стечених права за која смо се инстински залагали.

У 2016. и 2017. години дошло је до значајнијег активирања рада Економско-социјалног савјета везано за усаглашавање Општег колективног уговора и утврђивања износа најниже плате.

Кроз рад Економско-социјалног савјета прошли су бројни закони и подзаконски акти из области рада, запошљавања, заштите на раду, сузбијање неформалне економије, привредних и финансијских активности, укључујући Економску политику и Буџет за сваку календарску годину.

Поред рада Економско-социјалног савјета социјални дијалог се одвијао и кроз друга трипартитна тијела и то: Комисију за тумачење и праћење примјене Општег колективног уговора, Одбор за заштиту и здравље на раду, Савјет за приватизацију, Комисију за социјално збрињавање радника, Одбор за пореска питања, Одбор за утврђивање репрезентативности синдиката и удружења послодаваца на нивоу РС, рад у управним одборима и др.

На квалитет и интензитет социјалног дијалога у овом периоду утицало се и кроз рад привремених и повремених радних тијела и комисија које су организоване по потреби, за поједина питања или израде нацрта закона и подзаконских аката.

Учешће социјалних партнера у овим тијелима потврдило је да социјални дијалог може и мора да се одржава и на мање формалан, али изузетно користан начин. Већ ту на првој степеници социјални партнери износе своје приједлоге и мишљења, усаглашавају ставове, предлажу мјере, а све то касније, када добије законску или другу форму, је већа гаранција за њихову примјену у пракси.

Поред тога на овај начин ствара се повјерење међу социјалним партнерима и омогућава им да директно утичу на најзначајнија питања која се тичу економије, социјалне сигурности, привредног и пословног амбијента, развоја и просперитета цијеле Републике Српске.

Када је у питању бипартитни социјални дијалог, односно социјални дијалог на нивоу грана, детаљну оцјену његове успјешности дали су грански синдикати кроз своје извјештаје, Међутим, пошто је тај вид социјалног дијалога саставна компонента укупне сарадње социјалних партнера, само у кратким цртама даћемо његову оцјену гледано са нивоа Савеза синдиката РС. Може се слободно рећи да у извјештајном периоду овог вида социјалног дијалога није било у сектору привреде, иако је потребе било и превише. Грански синдикати у настојању да ријеше бројне проблеме који се годинама гомилају и угрожавају остваривање основних права радника, предлагали су и позивали на сарадњу своје социјалне partnere, али одговора није било. Иако се, након доношења Закона о раду, очекивало да социјални партнери на гранском нивоу крену у свакодневне разговоре и преговоре са циљем закључивања посебних (гранских) колективних уговора, то се није десило. Једино је закључен колективни уговор у Телекомуникацијама Републике Српске. Основни разлог таквог понашања лежи у чињеници да гранска удружења послодаваца постоје само формално, да их у већини случајева чине послодавци који у властитим предузећима немају организован синдикат и забрањују његово оснивање, да немају никакву логистику и да су још увијек у сигурном окриљу Привредне коморе РС. У недостатку социјалног дијалога на овом нивоу, грански синдикати су излаз у рјешавању проблема радника тражили кроз социјални дијалог на нивоу предузећа са циљем закључивања колективних уговора на нивоу послодавца, посебно у области металске индустрије и рударства, прераде дрвета и папира, текстила, коже и обуће и поште.

За разлику од гранских синдиката привредних дјелатности, грански синдикати буџетских и фондовских корисника имали су, углавном, доста квалитетан социјални дијалог који је имао добре резултате. Дијалог је постојао у континуитету, а водио се о свим питањима значајним за запослене у овим областима. Након доношења Закона о раду закључени су колективни уговори за запослене у области правосуђа, унутрашњих послова, управе, јавних служби, образовања и културе, те здравства и социјалне заштите.

Сада предстоји дуги пут грађења повјерења да би се успоставио социјални дијалог какав је био раније и наставила његова доградња у правцу стварања услова за квалитетнији рад свих запослених, заштиту њихових права, а што је основна претпоставка за добар рад администрације на свим нивоима.

Без обзира на падове и успоне социјални дијалог морамо одржати, јер другу алтернативу немамо. Чињеница је да какав год облик и вид синдикалне борбе предузели иста ће се окончати дијалогом. Социјални дијалог, као процес, у овом времену економске кризе, једини може да понуди одговоре на тешка економско-социјална питања, растућу незапосленост, сужени обим радничких права, услове пословања, буџетске дефиците и општу ликвидност пословних субјеката. За све

ово, односно квалитетан социјални дијалог, потребна је јака и трајна одређеност свих укључених страна и њихова политичка воља.

Међутим, уколико то, као до сада, буде полигон у којем ће Савез синдиката РС бити покретач и мета, резултата неће бити. Савез синдиката РС ће истрајавати на афирмацији социјалног дијалога, али ће јасно истаћи ко, зашто и на који начин опструише овај процес.

V ПРАВНА ПОМОЋ

Статутарно формирање јединствене Службе за бесплатну правну помоћ Савеза синдиката РС показало се као једна од најкориснијих реформи, за Савез синдиката РС, гранске синдикате, а нарочито за чланове свих гранских синдиката, који чине Савез, изузетно значајна Служба. Наиме, ради се о јединственој Служби у оквиру Савеза синдиката РС која пружа бесплатну правну помоћ из рада и по основу рада свим члановима синдиката и заступа чланове синдиката пред послодавцем, судовима и другим државним органима.

Поред тога, Служба обавља правне послове за све облике организовања и дјеловања синдиката у оквиру Савеза синдиката РС. У Служби за бесплатну правну помоћ запослено је тренутно девет дипломираних правника. Четири правника имају положен правосудни испит, тако да у складу са Законом о парничном поступку имају право да чланове синдиката заступају на суду.

Правници су распоређени по канцеларијама регионалних синдикалних центара тако да су доступни сваком раднику у њиховој средини и на њиховом радном мјесту.

Такође, правници су били непрекидно на услузи гранским синдикатима за све њихове потребе, за органе гранских синдиката и оно што смо већ рекли, чланове тих гранских синдиката.

Правници у Служби за бесплатну правну помоћ су, као и ранијих година, радили у складу са Статутом Савеза синдиката РС, Програмом рада и плановима Савеза синдиката и гранских синдиката, Правилником о раду Службе за бесплатну правну помоћ и Законом о парничном поступку. Ово су само прописи процесног карактера који дају легалитет и легитимитет раду Службе.

Заштиту радничких и синдикалних права и правну заштиту правници у Служби пружају само члановима гранских синдиката, који чине Савез синдиката РС, а једини изузетак су раднице – труднице којима се могу дати правни савјети и правна помоћ, без обзира да ли су чланице синдиката, али без заступања на суду.

Из евиденције коју воде правници видљиво је да је и у овом извјештајном периоду било непоштовања радничких и синдикалних права и да је била неопходна њихова правна заштита. Појачана потреба за заступањем и радом правника посебно је била изражена у 2015. и 2016. години, како због све веће финансијске недисциплине послодаваца који избјегавају своје обавезе према радницима тако и због нових, краћих рокова застаре прописаних Законом о раду. Оно што ранијих година није био случај у овом периоду за заштиту својих права углавном су се обраћали радници из јавног сектора, посебно због

неисплате накнада прописаних законима и колективним уговорима. Послодавци у приватном сектору су, судећи по извјештајима правника, односно обраћања радника из тог сектора правној служби, били много коректнији у извршавању својих обавеза или се радници не усуђују обратити за заштиту права. Поред кршења радничких права настављено је све чешће мијешање послодаваца у рад синдиката тамо гдје је основан или забрану оснивања иако постоји изражена воља радника за удруживањем. Нажалост, многи заборављају или не знају да радничка и синдикална права спадају у корпус људских права, која се штите како свим домаћим прописима, почевши од Устава Републике Српске па све до појединачних одлука органа, тако исто међународним и европским нормама. Заштита тих права је све лошија, а кршење права је у сталном порасту. Послодавци се све чешће, без имало поштовања прописа и МОР конвенција мјешају у рад и организовање синдиката, а није ријетка појава да поред забране организовања и рада синдиката, гасе већ формиране синдикалне организације.

Ове појаве за власти и инспекцијске органе нису биле значајне, тако да нису адекватно ни штитили, а пред судовима је готово било немогуће доказати кршење синдикалних права. Наиме, у овим поступцима кључни докази су изјаве радника, али њих на суду није било. Чак су избјегавали свједочења и у процесима незаконитог отпуштања представника-предсједника синдикалних организација. Та синдикална солидарност готово да не постоји и увелико је уступила мјесто понизности само са једним циљем- остати на послу по било коју цијену.

Званични органи Републике Српске, у прошлој години, као и раније су износили податке о кршењу радничких, а не и синдикалних права радника, али само у домену онога што и њима ствара проблеме, али до побољшања није дошло.

Према посљедњим подацима Фонда ПИО-а послодавци и даље великом броју радника исплаћују најнижу плату, а самим тим и најнижи износ доприноса за пензијско и инвалидско и здравствено осигурање. Према анализама Фонда ПИО-а РС, на плату мању од 400,00 КМ било је пријављено 74.000 радника. Међу њима је било чак 2.639 радника са ВСС, којима је исплаћивана плата од 370,00 КМ до 400,00 КМ. Подаци које је предочила Пореска управа Републике Српске из јуна мјесеца 2016. године плату од 285,00 КМ примало је 10.022 радника, плату од 286, 00 КМ до 369,00 КМ примало је 2.833 радника, најнижу плату од 370,00 КМ примао је 15.221 радник. Ови подаци најсликовитије приказују стање радничких права у Републици Српској. Када се овим бројкама додају и радници њих 93.841 чија је плата износила од 371,00 до 610,00 КМ добије се цјелокупна слика и социјалног положаја радника и њихових породица.

На овај начин угрожава се функционисање пензионог и здравственог система, али је много већи проблем што се угрожава материјални и социјални положај радника, њихова садашњост и њихова будућност. Зато није за чуђење што ове просторе у великом броју напуштају, углавном млађи радници, радници у пуном капацитету физичке и интелектуалне снаге, како незапослени, тако и они који имају какав- такав посао.

Према посљедњим званичним евиденцијама Пореске управе Републике Српске доспјели дуг за порезе и доприносе износи 947 милиона КМ, са малом

вјероватноћом да ће сав дуг бити наплаћен, посебно дуг од 388 милиона КМ који је пријављен у поступку стечаја и ликвидације правних субјеката. На повезивање пензионог стажа чека још око 11.000 радника који се без посла остали због приватизације, стечаја и ликвидације предузећа. Зашто се годинама толерише непоштовање закона и других прописа на штету радника тешко је наћи ваљан одговор. Нашим члановима и даље остаје на располагању Служба за пружање бесплатне правне помоћи, да уз њену помоћ и заступање у судском поступку остварују своја права. Међутим, треба имати у виду да у оваквом правном, економском и социјалном окружењу тешко је наћи прави излаз и рјешење које би бар донекле ублажило све тежи положај радника. Уз све ово треба додати и 125.906 незапослених лица (посљедњи званични подаци), који у потрази за преживљавањем прихватају све услове да би зарадили „, корицу хљеба,,.

За заштиту радничких права радници се најчешће обраћају појединачно, док се за заштиту синдикалних права тражи колективна заштита и на тај начин се и обраћају. Међутим, без обзира на начин обраћања, сви чланови имају исти третман и свима који то траже благовремено и стручно им се помаже, односно пружа правна помоћ и заштита. Треба нагласити да је у извјештајном периоду повећано кршење синдикалних права, на начин како смо то већ истакли, али и смањен број захтјева за заштиту тих права, што је забрињавајуће. Страх од губитка посла и неповјерење у правну државу, раднике спрјечава да активније и агресивније стану у одбрану Уставом и законима гарантованих права.

Служби за бесплатну правну помоћ су се обраћали радници из свих гранских синдиката, различите старосне и полне структуре, разних занимања, са истим или различитим проблемима у остваривање својих права. Из свега тога тешко би било рећи која права се мање поштују, који су радници најугроженији, односно која права се више крше, али се са сигурношћу може утврдити да је веома мали проценат радника према којима је послодавац испоштовао сва радничка и синдикална права прописана законима и колективним уговорима.

Ипак, чињеница је да послодавци, судећи по захтјевима радника, најчешће не поштују права везана за новчана давања, посебно радницима не исплаћују уговорене накнаде.

Радници се најчешће обраћају за правне савјете, траже обраћање послодавцу или посредовање од стране синдиката, а тек након тога, када исцрпе и последњу шансу за договор траже судску или заштиту путем инспекције рада.

Такође, у овом мандатном периоду радници су се у великом броју обраћали Агенцији за мирно рјешавање радних спорова Републике Српске, а нашим члановима у томе су помагали правници, али и предсједници гранских синдиката. Предсједници гранских синдиката су договарали рјешавање спорова, посебно колективних радних спорова (за већи број чланова синдиката са истим или сличним правним основом), док су правници радили дио правних послова када је то било потребе .

Овакво понашање радника је донекле и разумљиво када се зна да је све дужи списак оних који траже посао, тржиште рада је неуређено, а слаба контролна функција државе и дуги судски поступци не могу им гарантовати ефикасну и благовремену заштиту. Радници за заштиту својих права траже посредовање синдиката и његових стручњака који преговорима са послодавцем

најчешће рјешавају настале спорове и прије него што се обратимо званичним институцијама.

Служби за бесплатну правну помоћ обратило се 21.820 радника- члана синдиката за правну помоћ или савјет, најчешће због кршења њихових права. За велики број радника писани су разни поднесци (тужбе, жалбе, приједлози за извршења, поднесци послодавцу, Агенцији за мирно рјешавање спорова, министарствима и др.) Без обзира што правну помоћ и савјете, у складу са Статутом Савеза синдиката РС и статутима гранских синдиката, као и Законом о парничном поступку, можемо пружати само члановима синдиката свакодневно нам се обраћа велики број радника који нису чланови синдиката и којима, без обзира на све, савјетима помогнемо у рјешавању њихових проблема. Примјећено је да су овим радницима највише угрожена синдикална права, јер им послодавци забрањују организовање синдиката, па су самим тим неинформисани о радничким правима, која ради тога и не остварују.

Оволики број обраћања само говори о угрожености радничких права која неодговорни послодавци крше, а власти не контролишу, али је и показатељ да је радницима неопходна већа едукација и знатно боља информисаност од оне коју сад имају. Та потреба је посебно изражена након доношења Закона о раду, који се у суштини разликује у односу на ранији, посебно у области престанка уговора о раду, рокова за заштиту права и институција којима се требају обратити.

Када узмемо у обзир чињеницу да ни након више од годину дана од доношења Закона о раду није потписан Општи колективни уговор, да грански синдикати привреде, осим Синдиката радника „Телекомуникација Републике Српске,, немају колективне уговоре на гранском нивоу, да послодавци и тамо гдје је организован синдикат доносе правилнике о раду, без укључивања синдиката, дакле супротно Закону о раду, може се закључити да имамо само блиједе контуре радничких права у односу на ранији период, а и то мало је радницима непознато.

За правну заштиту најчешће су се обраћали чланови из образовања, науке и културе, затим чланови Синдиката радника унутрашњих послова, Синдиката грађевинарства и стамбено- комуналних послова, Синдиката шумарства, прераде дрвета и папира, Синдиката саобраћаја и веза, Синдиката металске индустрије и рударства, Синдиката здравства и социјалне заштите и других синдиката у подједнаком броју.

Захваљујући и овом начину рада, а свакако и пруженим правним савјетима евидентно је да из године у годину смањује број судских процеса, што нам је свакако и циљ. Међутим, забиљежено је значајније повећање судских спорова које су покренули радници МУП-а и радници из образовања, науке и културе, ради не исплаћивања законима и колективним уговорима прописаних накнада, као што су накнаде за превоз, накнада за рођење дјетета, накнада приликом смрти члана породице, јубиларне накнаде, накнаде за рад синдикалним повјереницима и сл.

Да би се избјегли судске спорове, који су за све учеснике исцрпљујући и скупи, а и због примјене одредби Закона о раду који налаже другачији вид процесних радњи, покушали смо ове спорове ријешити путем Агенције за мирно рјешавање радних спорова у чему су пресудну улогу имали предсједници

гранских синдиката, али друга страна није била вољна да потпише споразум иако су обећавали да ће прихватити овакав начин рјешавања спорова.

Након тога Агенција је обуставила рјешавање ових спорова мирним путем и правници су у веома кратком року морали написати 1216 тужби. Писању тужби претходиле су и друге правне радње као што су правни савјети у вези те врсте накнаде, прикупити доказе, пуномоћи и др.

Оно чиме се Служба за бесплатну правну помоћ бави, односно правници који ту раде, је свакако пружање бесплатне правне помоћи члановима синдиката, чија права се не поштују и то све чешће. Из извјештаја Службе евидентно је да се највише крши право на исплату плата и накнада плата, право на исплату регреса, топлог obroка, накнаде за превоз, отпремнина и осталих накнада прописаних законима и колективним уговорима, право на уплату доприноса, прековремени рад супротно Закону о раду и колективном уговору, ускраћивање права на годишњи одмор, незаконити престанак радног односа, умањење плата по основу минулог рада, повреде на раду и неадекватна заштита на раду, као и остала права која су прописана законима, колективним уговорима и актима

О свом раду правници у Служби за бесплатну правну помоћ сваког мјесеца достављају извјештај о раду који садржи податке о пруженој правној помоћи, врсти правне помоћи, радницима којима је помоћ пружена, у којем гранском синдикату је члан, са које територије, одржаним семинарима, састанцима и другим видовима правне помоћи уз њено финансијско вредновање усклађено са адвокатским тарифама, без обрачуна посебних накнада и награда које припадају адвокатима. Све су ово веома важни подаци из којих се може видјети обим кршења радничких права и у којим секторима, те колика је то погодност за чланове синдиката који, захваљујући свом чланству у синдикату, имају бесплатну правну помоћ. Кроз овај Извјештај, можемо констатовати да су чланови наших гранских синдиката имали потпуну, свеобухватну и благовремену правну заштиту и заштиту на цијелом подручју Републике Српске. Захваљујући квалитетном раду правника који раде у синдикалним канцеларијама, радници им се свакодневно обраћају. У овом мандатном периоду конкретну правну помоћ затражила су 21.820 радника. Треба нагласити да је велики број оних који се обраћају за правни савјет путем телефона, а да се сви ти разговори не биљеже. Исказано финансијски, да Савез синдиката РС нема организовану Службу за бесплатну правну помоћ, радници би за услуге адвоката само у овом мандатном периоду морали платити најмање 2.285,080 КМ не узимајући у обзир награде и процентуалне накнаде на које адвокати имају право, а што је до три пута више од исказане цифре. Када би се урачунали и ти трошкови које адвокати обавезно наплаћују радници би за услуге морали издвојити 6.285,080КМ.

Овдје нису урачунати ни радни спорови који су се водили путем Агенције за мирно рјешавање радних спорова, који су у прошлој години били изразито повећани и у којима су правници пружили значајну помоћ у подношењу самих захтјева, а они који су миритељи су закључивали и споразуме о мирном рјешавању радних спорова. Ово је довољан аргумент и за чланство у синдикату и за његове највеће противнике.

Број пружених правних помоћи представићемо у сљедећим табелама:

Таб. 2

РБ	ПРАВНЕ ПОМОЋИ	БРОЈ	ЦИЈЕНА	ВРИЈЕДНОСТ У КМ
1	ТУЖБЕ	2627	200	525.400
2	ЖАЛБЕ	163	200	32.600
3	ПОДНЕСЦИ СУДУ	1128	160	180.480
4	ЗАХТЈЕВ УПРАВИ ПРЕДУЗЕЋА	386	160	61.760
5	ОБРАЋАЊА ИНСПЕКЦ.РАДА	142	160	22.720
6	ПРИЈЕДЛОГ ЗА ИЗВРШЕЊЕ	631	160	100.960
7	ПРАВ.ПОМ.СИНД.ОРГ.	640	160	102.400
8	ЗАСТУПАЊЕ-СУД	2508	250	627.000
9	УСМЕНИ ПРАВНИ САВЈЕТ	3338	20	66.760
10	ПИСАНА ПРАВНА ПОМОЋ	1181	160	188.960
11	КОНЦИПИРАЊЕ КОЛЕК.УГОВОРА	26	1000	26.000
12	ПРИСУСТВОВАЊЕ САСТАНЦИМА	667	200	133.400
13	ПРИСУСТВОВАЊЕ СЕМИНАРИМА(укупно)	62	320	19.840
14	ОСТАЛО	1230	160	196.800
15	ПОЛНА СТРУКТУРА(УКУПНО)	21820	*-----	*-----
	МУШКАРЦИ	14302	*-----	*-----
	ЖЕНЕ	7517	*-----	*-----
	ЖЕНЕ ТРУДНИЦЕ	43	*-----	*-----
16	УКУПНО ПРАВНЕ ПОМОЋИ	*-----	*-----	2.285.080

Табела 3.

ПРАВНЕ ПОМОЋИ СЛУЖБЕ ЗА БЕСПЛАТНУ ПРАВНУ ПОМОЋ У ПЕРИОДУ 2013.-2016.

РБ	ГРАНСКИ СИНДИКАТ	УСМЕНИ ПРАВНИ САВЈЕТИ	% УЧЕШЋЕ У УКУПНО УПС	ПИСАНИ ПРАВНИ САВЈЕТИ/ ПОМОЋИ*	% УЧЕШЋЕ У УКУПНО ППС/П	ЗАСТУПАЊЕ НА СУДУ	% УЧЕШЋЕ У УКУПНО ЗАСТ. НА СУДУ	ТУЖБЕ	% УЧЕШЋЕ У УКУПНО ТУЖБЕ	УКУПНО СВЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ	% УЧЕШЋЕ У УКУПНО СВЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ	УКУПАН БРОЈ ЧЛАНОВА	% УЧЕШЋЕ У ОДНОСУ НА БР. ЧЛАНОВА
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Синд. метал. инд. и рудар.	237	7,96	1.418	19,49	1.696	25,46	115	3,70	3.466	17,31	6.995	49,55
2	Синд. шумар., преде дрвета и папира	119	4,00	1.735	23,84	796	11,95	177	5,69	2.827	14,12	6.870	41,15
3	Синд. грађев. и стамб.-ком. дј.	325	10,92	210	2,89	177	2,66	151	4,86	863	4,31	5.774	14,95
4	Синд. текстила, коже и обуће	40	1,34	18	0,25	159	2,39	2	0,06	219	1,09	3.030	7,23
5	Синд. пољопривр. и прехр. инд.	93	3,13	118	1,62	82	1,23	20	0,64	313	1,56	1.694	18,48
6	Синд. тргов., туризма, угостит. и усл. дј.	202	6,79	185	2,54	44	0,66	67	2,16	498	2,49	1.700	29,29
7	Синд. саобраћаја и веза	175	5,88	165	2,27	58	0,87	97	3,12	495	2,47	3.400	14,56
8	Синд. здрав. и соц. заштите	337	11,32	484	6,65	629	9,44	37	1,19	1.487	7,43	6.233	23,86
9	Синд. управе	221	7,43	568	7,81	284	4,26	197	6,34	1.270	6,34	8.700	14,60
10	Синд. правосуђа	17	0,57	51	0,70	2	0,03	29	0,93	99	0,49	1.657	5,97
11	Синд. радника унутр. послова	191	6,42	1.233	16,94	2.155	32,35	1.205	38,76	4.784	23,89	5.000	95,68
12	Синд. образ., науке и културе	952	31,99	1.038	14,26	571	8,57	976	31,39	3.537	17,66	13.260	26,67
13	Синд. финанс. орг.	39	1,31	20	0,27	8	0,12	9	0,29	76	0,38	2.246	3,38
14	Синд. медија и граф.	23	0,77	31	0,43	1	0,02	26	0,84	81	0,40	600	13,50
15	Синд. радника телеком.	5	0,17	3	0,04	0	0,00	1	0,03	9	0,04	1.957	0,46
16	Укупно	2.976	100,00	7.277	100,00	6.662	100,00	3.109	100,00	20.024	100,00	69.116	28,97

* Писани правни савјети/помоћи (ППС/П) укључују: поднеске суду, захтјеве управи предузећа, обраћања инспекцији рада, правна помоћ синдикалној организацији, тумачења и одговоре, приједлог за извршење, конципирање колективних уговора, присуствовање састанцима, републичким одборима и сл. (записници, одлуке и сл.) и сл.

VI ТЕРИТОРИЈАЛНИ ОБЛИЦИ ДЈЕЛОВАЊА САВЕЗА СИНДИКАТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Статутом Савеза синдиката Републике Српске прописано је да Савез на територији дјелује путем осам регионалних синдикалних центара и то: Приједор, Бања Лука, Добој, Бијељина, Зворник, Источно Сарајево, Фоча-Вишеград и Требиње.

Унутар регионалних синдикалних центара дјелују синдикалне канцеларије, на начин да у многим локалним заједницама које имају мањи број запослених, а самим тим и мању чланарину, послове синдиката обављају повјереници на волонтерској основи или извршни секретари регионалних синдикалних центара у канцеларијама које су ближе центру. У општинама са већим бројем радника-чланова синдиката синдикални повјереник ради на основу одлуке о постављењу као запослено лице на период од четири године.

У регионалним синдикалним центрима и синдикалним канцеларијама организују се извршни и стручни послови за чланице, њихове органе и организације, те органе Савеза, проводе програми рада, акције Савеза и његових чланица, стварају услови и обезбјеђује оспособљавање и информисање чланства синдиката, прати примјена колективних уговора, у сарадњи са предсједницима гранских синдиката и синдикалних организација утврђује заједничка стратегија за израду појединачних колективних уговора, пружа бесплатна правна помоћ и заштита члановима синдиката, стварају услови за развој синдикалног предузетништва и заштиту синдикалне имовине, спроводе одлуке, закључци и ставови органа чланица и Савеза, те обављају и други послови које актима утврде органи Савеза.

Извршни секретари се старају о провођењу аката Савеза и гранских синдиката на цијелој територији центра, обезбјеђују просторне и друге услове за свој рад и рад служби Савеза, представљају и заступају синдикат пред органима локалне самоуправе, те у предузећима и установама територије које покрива центар, у договору са предсједницима гранских синдиката координирају радом синдикалних организација, проводе активности на учлањењу радника у синдикат, сарађују и помажу у раду повјереницима синдикалних канцеларија и предсједницима синдикалних организација, старају се о синдикалној имовини и њеној заштити, те обављају и друге послове утврђене Статутом, Правилником о раду и другим актима органа и предсједника Савеза.

Оно што је значајно истаћи је чињеница да су синдикалне канцеларије на територији прво мјесто гдје долазе радници-чланови синдиката, када имају проблем или када им затреба било каква помоћ или информација. Зато њихов рад и даље треба усавршавати и афирмисати, јер, од њиховог рада, у великој мјери зависи рад и углед синдиката на свим нивоима организовања, степен синдикализације и повјерење у синдикат.

У претходном мандатном периоду, извршни секретари и повјереници су проводили активности везане за: пријем странака у канцеларијама; сарадња са предсједницима синдикалних организација и учествовање у раду синдикалних одбора; одлазак у синдикалне организације и координација њихових активности,

укључујући и састанке са директорима, тј. послодавцима у циљу рјешавања проблема који су били присутни; праћење уплате чланарине; сарадња са предсједницима гранских синдиката по свим питањима везаним за чланове њихових синдикалних организација; сарадња са Службом за бесплатну правну помоћ тј. прикупљање документације за подношење тужби надлежним судовима и Агенцији за мирно рјешавање радних спорова, као и давање савјета чановима синдиката, редовно информисање чланства о активностима у гранским синдикатима и Савезу, учешће у провођењу изборних активности у синдикалним организација, како редовних, тако и ванредних, као и припрему документације за регистрацију истих, припрему штрајкова у синдикалним организацијама, рад на оснивању нових синдикалних организација и учашће у синдикат у постојећим синдикалним организацијама, обављање послове у прикупљању података потребних за Савез (анкете, петиције), припрему и организовање чланова синдиката са својих центара за учешће у протестима, присуствовање сједницама Скупштина општина и по потреби активно учествовање у раду истих, обављање свих других послова по налогу предсједника гранских синдиката и Савеза.

Колико је било рада на територији најбоље можемо посматрати кроз табеле које потврђују неопходност тог облика дјеловања и значај који имају за чланове синдиката који раде у тим срединама.

Таб.4:Табеларни приказ пријема странака (радника-чланова синдиката), делегација и учлањење по гранском принципу

РБ	ГРАНСКИ СИНДИКАТ	Појединачан пријем странака	% учешће у укупно Појединачан пријем странака	Примљене делегације радника	% учешће у укупно Примљене делегације радника	Појединачно учлањење радника	% учешће у укупно Појединачно учлањење радника	СВЕУКУПНО АКТИВНОСТИ РСЦ	% ОД СВЕУКУПНО АКТИВНОСТИ РСЦ	УКУПАН БРОЈ ЧЛАНОВА	% УЧЕШЋЕ У ОДНОСУ НА БР. ЧЛ.
1	Синдикат образовања, науке и културе РС	2.456	25,89	190	15,87	0	0	2.646	24,05	13.260	19,95
2	Синдикат управе РС	1.089	11,48	160	13,37	0	0	1.249	11,35	8.700	14,36
3	Синдикат радника унутрашњих послова РС	305	3,22	35	2,92	0	0	340	3,09	5.000	6,80
4	Синдикат металске инд. и рударства РС	1.268	13,37	87	7,27	4	1,24	1.359	12,35	6.995	19,43
5	Синдикат пољопривреде и прех. инд. РС	187	1,97	52	4,34	3	0,93	242	2,20	1.694	14,29
6	Синдикат здравства и соц. заштите РС	1.146	12,08	120	10,03	3	0,93	1.269	11,53	6.233	20,36
7	Синдикат грађевинарства и стам. ком. дјелатн. РС	940	9,91	90	7,52	0	0,00	1.030	9,36	5.774	17,84
8	Синдикат шумарства, прераде дрвета и папира РС	941	9,92	61	5,10	0	0,00	1.002	9,11	6.870	14,59
9	Синдикат финансијских организација РС	98	1,03	25	2,09	5	1,55	128	1,16	2.246	5,70
10	Синдикат саобраћаја и веза РС	256	2,70	67	5,60	2	0,62	325	2,95	3.400	9,56
11	Синдикат текстила, коже и обуће РС	104	1,10	26	2,17	0	0,00	130	1,18	3.030	4,29
12	Синдикат правосуђа РС	158	1,67	65	5,43	70	21,74	293	2,66	1.657	17,68
13	Синдикат радника Телекомуникација РС	77	0,81	13	1,09	0	0,00	90	0,82	1.957	4,60
14	Синдикат трговине, туризма, угост. и усл. дјел. РС	245	2,58	165	13,78	220	68,32	630	5,73	1.700	37,06
15	Синдикат медија и графичара РС	215	2,27	41	3,43	15	4,66	271	2,46	600	45,17
16	УКУПНО	9.485	100	1.197	100	322	100	11.004	100	69.116	15,92

Таб.4: Табеларни приказ учлањења нових синдикалних организација и организовање штрајкова и протеста

РБ	ГРАНСКИ СИНДИКАТ	Учлањење нових син. орг.	% учешће у укупно учлањење нових син. орг.	Штрајкови у син. орг. и протести	% учешће у укупно штрајкови у син. орг. и протести	СВЕУКУПНО АКТИВНОСТ И РСЦ	% ОД СВЕУКУПНО АКТИВНОСТИ РСЦ
1	Синдикат образовања, науке и културе РС	6	15,79	11	6,67	33	10,82
2	Синдикат управе РС	8	0,00	5	3,03	5	1,65
3	Синдикат радника унутрашњих послова РС	4	10,53	5	3,03	20	6,44
4	Синдикат металске инд. и рударства РС	4	10,53	10	6,06	25	8,09
5	Синдикат пољопривреде и прех. инд. РС	2	5,26	4	2,42	11	3,72
6	Синдикат здравства и соц. заштите РС	4	10,53	20	12,12	35	11,39
7	Синдикат грађевинарства и стам. ком. дјелатн. РС	0	0,00	13	7,88	13	4,29
8	Синдикат шумарства, прераде дрвета и папира РС	2	5,26	53	32,12	60	19,89
9	Синдикат финансијских организација РС	1	2,63	4	2,42	8	2,52
10	Синдикат саобраћаја и веза РС	3	7,89	8	4,85	19	6,24
11	Синдикат текстила, коже и обуће РС	0	0,00	5	3,03	5	1,65
12	Синдикат правосуђа РС	1	2,63	8	4,85	12	3,84
13	Синдикат радника Телекомуникација РС	0	0,00	2	1,21	2	0,66
14	Синдикат трговине, туризма, угост. и усл. дјел. РС	10	26,32	10	6,06	46	15,29
15	Синдикат медија и графичара РС	1	2,63	7	4,24	11	3,51
16	УКУПНО	38	100	165	100	303	100

Сви послови који су обављани на терену су координирани из централе Савеза и гранских синдиката, што је гаранција да ће сваки радник који је члан синдиката имати једнак третман и на исти начин се приступа рјешавању њихових проблема.

Треба истаћи да је овако организован Савез синдиката Републике Српске у протеклом периоду дао добре резултате и био на услузи сваком свом члану, што и у наредном периоду треба да буде окосница његовог рада.

VII ИНФОРМИСАЊЕ, СИНДИКАЛНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ И СИНДИКАЛНА САРАДЊА

VII-1 ИНФОРМИСАЊЕ

Информисању, као веома важном фактору за остваривање циљева и задатака Савеза синдиката РС, посветили смо значајну пажњу.

У том циљу, путем писаних информација које смо редовно достављали синдикалним центрима, синдикатима општина и гранским синдикатима, редовно смо информисали наше чланство о свим акцијама и активностима које смо водили и покретали како би што квалитетније заштитили њихова права и интересе, а чланове наших органа, такође смо информисали путем писаних информација или усмено на сједницама о свему оном што је рађено између сједница органа.

Исто тако, на нашој интернет страници коју смо отворили још 2005. године и коју редовно надограђујемо и ажурирамо, наше чланство и јавност Републике Српске могли су наћи све информације о нашим активностима.

Штампани и електронски медији у Републици Српској, БиХ и региону у протекле четири године, готово свакодневно обилovali су прилозима о раду Савеза и гранских синдиката РС.

Како је Савез синдиката РС био отворен за сарадњу са медијима, спреман да у интересу синдикалног чланства и рјешавања његових проблема одговори на свако новинарско питање, Дом синдиката је постао стјечиште новинара, а прилози са прес конференција о раду наше организације често су, због свог значаја, емитовани ударним информативно-политичким емисијама електронских медија и на ударним странама дневних новина.

Како информисање има стратешки значај за рад и развој синдиката, као аутентичног заштитника радничких и синдикалних права, Савез синдиката РС је поново покренуо издавање синдикалних новина „Ријеч синдиката“ те је у овом четворогодишњем периоду због скромних финансијских средстава изадо 6 бројева, од тога пет редовних и једно ванредно издање. Синдикалне новине су имале за циљ информисање свеукупног чланства на територији Републике Српске о актуелним проблемима а посебно о Реформској агенди која је за посљедицу имала усвајање новог Закона о раду.

Због тога је Савез синдиката пласирао и ванредно издање новина о новом Закону о раду.

VII-2 СИНДИКАЛНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ

Синдикално оспособљавање у Савезу синдиката је у овом периоду остварено кроз Програм рада Савеза синдиката као и кроз програме рада гранских синдиката.

Тако је у оквиру Програма достојанственог рада за БиХ 2012-2015 настављена сарадња са Међународном организацијом рада, затим са Међународном конфедерацијом синдиката, Регионалним синдикалним савјетом „Солидарност“, Регионалним савјетом за сарадњу у БиХ, Европском конфедерацијом синдиката и слично, а подробнији извјештај о тим активностима налази се у синдикалној међународној сарадњи.

Пројекти у којима учествују Савез синдиката и грански синдикати РС су:

Назив пројекта: LEP- Локална партнерства за запошљавање (МОП и Европска комисија)

Циљеви пројекта: Допринос стратешком развоју тржишта рада БиХ, промовисање одрживих оквира за активна тржишта рада која су вођена партнерским односима на локалном нивоу како би се побољшао приступ формалном запошљавању, посебно у подручјима погођеним поплавама.

Циљне групе: чланови ЛЕП-а (незапослени, запослени, власници предузећа, регионалне локалне јавне службе за запошљавање, организације послодаваца, синдикати, привредне коморе, регионалне развојне агенције, невладине организације, формални и неформални пружаоци услуга образовања, регионалне и локалнесамоуправе у одабраним општинама)

Трајање пројекта: 3 године

Назив пројекта: ESAP – Платформа за запошљавање и социјална питања (МОП и РСС)

Циљеви пројекта: Побољшање ефикасности процеса бипартитног и трипартитног социјалног дијалога, јачање националних инспекција рада, техничка асистенција и интеракција са Вијећем за регионалну сарадњу

Циљне групе: Економско-социјални савјети из земаља бивше Југославије и Албаније

Трајање пројекта: зависно од потреба циљне групе

Назив пројекта: На путу ка ЕУ (РСС Солидарност и ЕКС)

Циљеви пројекта: јачање капацитета савеза синдиката из бивше Југославије, промовисање социјалног дијалога, размјена искустава из области радног законодавства, колективног преговарања.

Циљне групе: савези синдиката из земаља бивше Југославије са посебним фокусом на секције младих и жена (Радне групе за ИТ комуникације, заштита и здравље на раду, радно законодавство и млади и жене)

Трајање пројекта: до 2017.

УЧЕШЋЕ ГРАНСИХ СИНДИКАТА У ПРОЈЕКТИМА СИНДИКАТ МЕТАЛСКЕ ИНДУСТРИЈЕ И РУДАРСТВА РС

Назив пројекта: Синдикат без граница (Синдикат металске индустрије и рударства РС,

Синдикат металаца Србије-покранијска организација Војводина и ИФ Метал из Шведске (Олоф Палме Центар)

Циљеви пројекта: развој регионалне и међународне синдикалне сарадње у циљу оснаживања Синдиката у Републици Српској и Србији, размјена искустава у процесу приближавања Европској унији, изградња капацитета локалних партнера на основу шведског модела организовања и синдикалне солидарности
Унапређење организационих вјештина, техника преговарања, бољег представљања улоге синдиката у друштву, боље лидерске вјештине, начини регрутовања нових чланова, оснаживање младих и жена за учешће у одлучујућим органима

Циљне групе: чланови одлучујућих органа партнерских организација, секције младих и жена и председници синдикалних организација на локалном нивоу
Трајање пројекта: 4 године

СИНДИКАТ ШУМАРСТВА, ПРЕРАДЕ ДРВЕТА И ПАПИРА РС

Назив пројекта: Изградња и јачање синдиката и синдикално организовање (BWI)

Циљеви пројекта: Допринос у стварању јаких, независних, самосталних, родно-осјетљивих и демократских синдиката који се боре за поштивање универзалних синдикалних и људских права, као и за стабилно запошљавање и хумане радне и животне услове за све раднике у шумарству и преради дрвета.

Циљне групе: Синдикати шумарства, прераде дрвета и папира и грађевинарства из земаља бивше Југославије и Албаније.

Трајање пројекта: до краја 2006. Године

СИНДИКАТ УПРАВЕ РС

Назив пројекта: Реформе јавне управе – посљедице и предности реформе (PSI, EPSU)

Циљеви пројекта: размјена искустава у реформама јавних управа у земљама бивше Југославије, информације о законодавству које се проводи у овим земљама а које се тиче реформи јавних управа, начини рјешавања проблема уколико дође до евентуалног вишка радника у јавним установама

Циљне групе: чланови Републичког одбора Синдиката управе РС, представници из синдикат управе из земаља бивше Југославије и стручни сарадници из Службе за бесплатну правну помоћ ССРС

Трајање пројекта: мини пројекат у виду округлог стола - завршен

СИНДИКАТ ТЕКСТИЛА, КОЖЕ И ОБУЋЕ РС

Назив пројекта: „Зарада од које могу да живе радници у индустрији одјеће и обуће у Европи“ (IndustriALL – Међународни синдикат и ФЕС)

Циљ пројекта: анализа искустава из досадашњег рада у сектору (примјери штрајка, преговори, могућност израде регионалне стратегије о зарадама и

организовању ланца набавке, размјена мишљења о организовању и стратегијама синдикалног организовања)

Циљне групе: чланице Индустијала Европа из средње и југоистичне Европе и Турске

Трајање пројекта: завршен – међународна конференција

СИНДИКАТ ФИНАНСИЈСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА РС, СИНДИКАТ ТРГОВИНЕ, УГОСТИТЕЉСТВА, ТУРИЗМА И УСЛУЖНИХ ДЈЕЛАТНОСТИ РС

СИНДИКАТ МЕТАЛСКЕ ИНДУСТРИЈЕ И РУДАРСТВА РС

Назив пројекта: Како структуре социјалног дијалога на националном и европском нивоу могу бити ојачане и каква је улога етичког и одговорног корпоративног менаџмента у том погледу (Свјетска организација радника и ЕЗА)

Циљ пројекта: јачање лидерства и корпоративне социјалне одговорности у мултинационалним компанијама

Циљне групе: синдикати чланице Свјетске организације радника

Трајање пројекта: 2016.завршено

VII-3 МЕЂУНАРОДНА СИНДИКАЛНА САРАДЊА

Са већ утемељеним односима са међународним синдикалним организацијама настављена је међународна синдикална сарадња, тако да су представници Савеза и гранских синдиката учествовали у низу семинара, радионица, округлих столова, конференција и конгреса, на теме: европских интеграција, стратегије 2020 за Југоисточну Европу, утаје пореза, неформалне економије и корупције на западном Балкану, Социјалног дијалога на нивоу ЕУ и улоге синдиката у процесу придруживања ЕУ, јачање капацитета запослених жена и умрежавање у земљама Западног Балкана, реформе здравства и улога синдиката у реформама, стратегије запошљавања, поштивање и примјена међународних стандарда рада, политика међународних монетарних институција, верификација истраживања колективног преговарања, што је послужило представницима Савеза и гранских синдиката да учествују у креирању одређених ставова о овим питањима и одређена сазнања и искуства преносе у своје активности.

Регионални синдикални савјет „Солидарност“

Веома су значајне активности Регионалног синдикалног савјета „Солидарност“ који представља слободни облик сарадње који омогућава комуникацију између репрезентативних синдикалних централа из земаља бивше Југославије, а на основу њихове независности и равноправности, о разним проблемима у области дјеловања синдиката и размјену искустава и добре праксе у њиховом рјешавању. Тако је овај Савјет у 2013. на иницијативу својих чланица одржао Форум у Теслићу на тему радног законодавства и том приликом је

потписана Декларација о одбрани достигнутог нивоа радничких и синдикалних права од стране чланица „Солидарност“. У 2014. години одржана је редовна сједница Регионалног синдикалног савјета „Солидарност“. Овог пута домаћин је била Хрватска ради преузимања предсједавања овим Савјетом. Оно чиме су се на овом састанку бавили представници синдикалних централа из земаља бивше Југославије, јесте радно законодавство у региону и спремност синдиката на синдикалне акције у циљу очувања стечених радничких и синдикалних права. Крајем године на позив Савеза самосталних синдиката Хрватске, предсједница Савеза синдиката РС, Ранка Мишић и генерални секретар Савеза синдиката РС, Велка Оџаковић, чланице Савјета, те Горан Станковић, представник Актива младих, учествовали су у раду другог овогодишњег састанка Регионалног синдикалног савјета „Солидарност“ гдје се расправљало о питањима из области радних односа и социјалног дијалога у Југоисточној Европи, о омасовљењу и мобилизацији синдикалног чланства, те о ангажману младих у редовима синдиката. Након дводневног састанка Савјета „Солидарност“, делегација Савеза синдиката РС учествовала је на Међународној конференцији о теми „Нови пут за Хрватску и Европу“, те синдикална стратегија и акциони план дјеловања у циљу очувања права радника и изједначавање тих права са правима која имају радници у земљама Европске уније (старе чланице). У 2015. години Савјет је одржао своју редовну сједницу, овог пута у Подгорици гдје је заједно са Европском конфедерацијом синдиката започео са реализацијом Пројекта „На путу ка ЕУ“. Формиране су радне групе и то за радно законодавство (у име ССРС: Велка Оџаковић и Горан Станковић); за младе (Горан Станковић и Александра Јакшић); за заштиту и безбједност на раду (Игор Ратковић (ССРС) и Милорад Митровић (Синдикат управе РС)); и за ИТ комуникације (Биљана Шкрбић). Све ове радне групе су учествовале у радионицама које су организоване по једном у 2015. и 2016. години.

Важно је напоменути да је посебан састанак чланица Савјета одржан у Београду у фебруару 2014. године, а на иницијативу Савеза синдиката РС, гдје је једина тачка дневног реда била радно законодавство у овим земљама, а због опасности урушавања радних и социјалних права кроз нове законе о раду у БиХ, Србији и Хрватској. Састанку су присуствовали и дали свој допринос савјетима и представници Европске конфедерације синдиката, посебно стручњаци из радно правне области. Закључено је да синдикати неће дозволити да се радно законодавство мијења без сагласности синдиката и да ће се за очување стечених радничких и синдикалних права служити свим облицима синдикалне борбе.

Одржана је и међународна Конференција о теми „Сљедећих 25 година – будућност синдикалног покрета“ у Београду у организацији Уједињених гранских синдиката „Независност“ и Савеза самосталних синдиката Србије. Разговарало се о глобалним изазовима и одговорима синдиката са посебним акцентом на континуирану стагнацију раста, осиромашења радника кроз пад зарада и напада на системе социјалне сигурности, те о стратешким правцима синдиката у наредном периоду. Поред представника Савеза синдиката РС учествовали су и представници савеза синдиката из земаља бивше Југославије који су уједно и чланице Регионалног синдикалног савјета „Солидарност“, те други европски и међународни синдикални представници.

Међународна конфедерација синдиката/Пан-европски регионални савјет

У четворогодишњем периоду настављена је и сарадња са Међународном конфедерацијом синдиката/Пан-европским регионалним савјетом чија је чланица Савез синдиката Републике Српске. На иницијативу чланица ове међународне организације организовано је низ радионица, регионалних састанака, округлих столова и дебата, те синдикална школа, гдје су се размјењивала искуства, информације и добре праксе из области економије, радног законодавства, безбједности и заштите здравља на раду, те политикама међународних финансијских институција. Тако су предсједница Савеза синдиката РС Ранка Мишић и генерални секретар Савеза Синдиката РС Велка Оцаковић, учествовале у раду ванредног састанка, посвећеном политици међународних финансијских институција, који је одржан у Скопљу. Поред представница ССРС у раду састанка учествовали су представници из синдиката из земаља југоисточне Европе. Основна тема била је политика међународних финансијских организација, које поред кредитних задужења имају посебне пакете аранжмана везаних за специфичне проблеме сваке земље. Савез синдиката РС има јасан став када су у питању захтјеви у реформским процесима од стране ММФ-а у РС и БиХ, посебно у сфери радног законодавства. Треба нагласити да је Савез синдиката РС врло јасно изнио своје ставове ММФ-у, односно најдиректније се, по цијену кредитног аранжмана, супротставио, те јасно ставио до знања да нема доношења новог Закона о раду, односно смањења достигнутог нивоа радничких права у РС.

Узели смо учешће и у раду Седме лјетне синдикалне школе коју организује Пан-европски регионални савјет/Међународна конфедерација синдиката, која је крајем 2014. одржана у Братислави. Програм рада школе базиран је на три кључне стратегијске области које је усвојио Трећи конгрес Међународне конфедерације синдиката у Берлину у мају мјесецу ове године а то су: развој синдикалног покрета на глобалном нивоу; остваривање људских, радничких и синдикалних права; одржива радна мјеста. У оквиру ових области расправљало се и о економској политици и политици запошљавања, о политикама међународних финансијских институција, инвестицијама у области запошљавања у земљама Југоисточне Европе, о приступању Европској унији и енергетици и климатским промјенама. Највећа пажња посвећена је пореској политици и системима у региону Југоисточне Европе, као и о политикама Међународне организације рада, те реформама радног законодавства и њихов утицај на остваривање радничких и синдикалних права не само у региону Југоисточне Европе већ и у свијету. На овом сусрету, предсједница Мишић је упознала присутне о активностима синдиката из Босне и Херцеговине у вези спречавања смањења радничких и синдикалних права. Поред предсједнице Савеза синдиката РС учествовали су и остали предсједници савеза синдиката из земаља Југоисточне Европе. У склопу сарадње са овом међународном организацијом, основане су и мреже правника и економиста земаља Југоисточне Европе које се сваке године састају како би се пратиле промјене у овим областима. У овим мрежама Савез синдиката има своје чланове и то Игора

Ратковића за Мрежу правника ЈИЕ и Божану Радошевић за Мрежу економиста ЈИЕ. На годишњим састанцима Мреже економиста расправљало се и извјештавало о неформалној економији, корупцији и пореској политици у земљама бивше Југославије и ЈИ Европе уопштено, а посебне теме односиле су се на инвестиције, штедње, ефекте дерегулације тржишта рада и неједнакости. На састанцима су, поред нашег стручњака, активно учествовали и остали синдикални економски стручњаци из Арменије, Азербејџана, Грузије, Украјине, Русије, Молдавије, Казахстана, Албаније, Босне и Херцеговине, Србије, Хрватске, Македоније, Црне Горе и Косова. Осим редовних годишњих састанака, крајем 2015. године одржан је и Округли сто на тему “Социо-економска ситуација земаља ЈИЕ и НИС земаља”, на којем су учесници презентовали социо-економску ситуацију у земљама из којих долазе, након чега је вођена дискусија. Божана Радошевић, представница Савеза синдиката РС, је презентовала економско-социјалну ситуацију у Републици Српској, те је говорила и о проблематици положаја радника у Републици Српској, а посебно у условима када је усвојен нови ЗОР и неизвјесности потписивања нових колективних уговора у Републици Српској. О економско-социјалној ситуацији у Федерацији БиХ је презентовао представник СССБиХ. У раду годишњих састанка Мреже правника, учествовао је правник ССРС Игор Ратковић, а разговарало се о реформама радног законодавства са посебним освртом на колективно преговарање. Оно што је примјетно из излагања колега из Европске уније је да долази до ерозије колективног преговарања, посебно у државама чланицама које су највише погођене свјетском економском кризом. То се огледа у виду ограничења и укидања секторских и гранских колективних уговора, те слабљењу преговарачке функције синдиката. Посебно је наглашено колективно преговарање на нивоу предузећа. Забрињавајућа је чињеница да у Европи долази до децентрализације колективног преговарања, што значи да се државе извлаче из колективног преговарања. Указано је и на проблем прилагођавања ове Директиве са националним законодавствима, јер је државама чланицама остављена могућност да саме обезбиједи једнак третман ових радника. Ово проузрокује нови проблем државама јер шта је са мобилности радника које нису чланице ЕУ и њима се не може обезбиједити једнак третман. Стога се ради на ревизији Директиве.

Организована је и је Трипартитна Регионална конференција на тему „Тренутна ситуација и стратешки изазови у вези политика опорезивања, неформалне економије и корупције у земљама Западног Балкана“, као резултат рада трогодишњег ITUC/PERC – LO Norway Регионалног Пројекта „Питање пореза, неформалне економије и корупције у земљама Западног Балкана – ка бољем управљању и демократским процесима“, кога је подржала Влада Краљевине Норвешке, а урађен је заједничким напорима синдиката LO Norway, Пан - европског регионалног савјета и експерата из синдиката Западног Балкана. У раду Конференције су, поред представника синдиката земаља Западног Балкана гдје је и ССРС, учествовали и социјални партнери, представници послодаваца и влада, из ових земаља, представници Међународне организације рада, те професори и научни радници из земаља региона, као и представници

норвешког синдиката LO Norway, Међународне конфедерације синдиката – ПЕРС-а.

Међународна организација рада

Изизетно добра сарадња са Међународном организацијом рада настављена и у овом четворогодишњем периоду. Тако је, у оквиру Програма достојанственог рада за БиХ 2012-2015 и Приоритета о јачању капацитета владиних институција и социјалних партнера за побољшање управљања на тржишту рада, у организацији МОП-а, председница Савеза синдиката РС, Ранка Мишић, са председницима гранских синдиката, учествовала је у раду «Синдикалне радионице за верификацију истраживања о колективном преговарању у Босни и Херцеговини и интеграцији родних аспеката у колективно преговарање». Поред верификације истраживања о колективном преговарању, наредним корацима које с тим у вези треба подузети, разговарало се о кориштењу надзорних механизма МОП-а за заштиту основних радничких права. Поред председнице ССРС и председника гранских синдиката ССРС, на радионици су учествовали и представници-председници из Савеза самосталних синдиката БиХ и Дистрикта Брчко. У Делегацији Босне и Херцеговине, председница Савеза синдиката РС, Ранка Мишић, учествовала је у раду 103. засједања Међународне конференције рада у Женеви у периоду од 9. до 12. јуна 2014. године. Слоган овог засједања био је «Изградња будућности уз достојанствен рад», на којем су се делегати радника, послодаваца и влада из 185 земаља чланица Међународне организације рада позабавили о широком спектру питања као што су миграције радне снаге и њихова заштита, стратегије запошљавања, начини изласка из неформалног сектора и најважније питање – јачање Конвенције МОП-а бр.29 о присилном раду који све више узима маха. Оно што је најважније, усвојене су препоруке за превенцију и заштиту од присилног рада, као и компензацијске мјере за ефикасније постизање елиминације присилног рада. Битно је истакнути и учешће председнице Савеза синдиката РС у Делегацији БиХ у раду 105. засједања Међународне конференције рада у Женеви у Швицарској. Трајала је двије недеље и разматрала су се кључна свјетска питања рада, укључујући и достојанствен рад у глобалним ланцима снабдијевања, запошљавања у транзицији мира, поморска питања рада и основна права из радног односа.

Поред учешћа у пленарном 105. засједању Међународне конференције рада у Женеви, председница Мишић се, у делегацији БиХ, састала са директором Одјела за достојанствен рад – тим за техничку подршку и Канцеларија за централну и источну Европу, господином Антониом Грациози и директором регионалне канцеларије за Европу и средњу Азију, господином Хајнцом Колером. Разговарало се о прогресу Босне и Херцеговине и о два пројекта које Међународна организација рада реализује у Босни и Херцеговини а тичу се унапређења социјалног дијалога, одрживог развоја и достојанственог рада. Представник Министарства цивилних послова БиХ је упознао директоре о тренутној ситуацији у Босни и Херцеговини, са посебним акцентом на социјални дијалог, односно на непостојање економско-социјалног савјета на нивоу државе,

а што је предвиђено Програмом достојанственог рада за БиХ. Разлог непостојања, односно неформирања овог Савјета на нивоу државе јесте непостојање консензуса социјалних партнера у вези провођења Програма достојанственог рада за БиХ, као и непостојања репрезентативности послодаваца из Републике Српске на нивоу БиХ. Представник послодаваца из Републике Српске је у свом обраћању истакао да у Републици Српској али и у Федерацији БиХ не постоји квалитетан социјални дијалог. Поменуо је и то да су у оба ентитета донесени закони о раду, те да у Републици Српској радници нису покривени колективним уговорима. Нагласио је да су у Федерацији БиХ синдикат и послодавци договорили колективни уговор али да Влада ФБиХ није прихватила исти, те да је казнила послодавце одузимањем репрезентативности, што је додатни притисак на послодавачку заједницу у том ентитету, док у Републици Српској сматра да социјални дијалог и преговарање не функционише у задњих шест година. Предсједница Савеза синдиката РС је на састанку истакла да присуство Међународне организације рада на просторима Босне и Херцеговине има и добре и лоше резултате. Добри резултати су што се путем ове организације заједнички са свим социјалним партнерима креира и реализује Програм достојанственог рада за БиХ, а лоши резултати указују на директно мијешање представника ове организације из Одјела за послодавачка питања у рад синдиката. Истакла је да скоро да и нема социјалног дијалога и у Републици Српској и у ФБиХ, да су закони о раду у оба ентитета наметнути и усвојени по хитном поступку без јавне расправе што је прузроковало протесте које су организовали синдикати у оба ентитета. Из тог разлога однос власти РС према синдикату је реваншистички јер је, након протеста законом дефинисано да је за синдикате репрезентативност пала на 5% а за послодавце 10%. Додала је и то да поједини челници Уније удружења послодаваца РС гледају на синдикат као на реметилачки и рушилачки фактор, и јавно се огласили како ће сами организовати синдикате са којима ће преговарати. Напоменула је да је Закон о раду РС конфузан закон који се не може у пуном капацитету примјенити, те да је исти пред Уставним судом Републике Српске. Предсједница ССРС затражила је помоћ од Међународне организације рада и од ове двије канцеларије за јачање капацитета Савеза синдиката Републике Српске и Савеза самосталних синдиката Федерације БиХ у вођењу социјалног дијалога. Посебно је затражила да се заустави негативан и пристрасан утицај представника ове организације из послодавачке структуре на рад синдиката и вођење трипартитног социјалног дијалога у оба ентитета.

Остале међународне организације и институције

Представници Савеза синдиката РС су учествовали у раду низа састанака, округлих столова и дебата које су организовале друге међународне организације и институције, као и институције заједничких органа Босне и Херцеговине. Регионални савјет за сарадњу у БиХ је уз финансијску подршку Фондације Фридрих Еберт организовао састанак са циљем упознавања социјалних партнера са процесом припреме и садржајем Стратегије 2020 за Југоисточну Европу, добијање повратних информација од организација социјалних партнера у вези са

овим документом, као и расправа о могућим регионалним акцијама које социјални партнери могу предузети у оквиру примјене ове Стратегије 2020. Осим расправе о овом документу, социјални партнери региона ЈИЕ расправљали су и о могућности успостављања сталног консултативног тијела социјалних партнера о Стратегији 2020 ЈИЕ. Организована је јавна дебата у Парламентарној скупштини БиХ под називом „Радна мјеста за Босну и Херцеговину“. Дебату је организовао Савјет министара БиХ и Свјетска банка гдје су учествовали социјални партнери из ентитетских влада, удружења послодаваца и синдиката. Организовање дебате било је, у ствари, представљање регионалног извјештаја Свјетске банке, под називом „Повратак на посао: Раст уз радна мјеста у Европи и средњој Азији“. У организацији Специјалног представника Европске уније за Босну и Херцеговину, Петера Соренсена, у сарадњи са Међународним монетарним фондом, Свјетском банком, Европском банком за обнову и развој и Амбасадом Сједињених америчких држава, одржан је Форум за просперитет и запошљавање у Босни и Херцеговини на којем су учествовали и представници Савеза синдиката РС. Циљеви Форума биле су идентификације пакета конкретних политика и мјера које би привукле инвестиције, шири приступ економским политикама, подстицај стварања нових радних мјеста и побољшање социјалне заштите. Предсједница Савеза, Ранка Мишић, се на овом Форуму најдиректније супротставила мјерама које су предлагане, јер је процијенила да су оне катастрофалне за раднике БиХ и Републике Српске. У својим ставовима имала је једино подршку колеге из синдиката Федерације БиХ. Овај Форум, нажалост, произвео је документ под називом „Споразум за раст и запошљавање у БиХ“ који ће имати тешке последице за раднике и њихова права. У раду Петог округлог стола о теми „Социјални дијалог у Југоисточној Европи“ на позив Министарства рада и социјалне политике Републике Бугарске и Фондације Фридрих Еберт, а у сарадњи са савезима синдиката и удружењима послодаваца земаља Југоисточне Европе, учествовала је и делегација Савеза синдиката РС. Расправљало се о реформама радног законодавства у овим земљама.

Поред међународне синдикалне сарадње на нивоу Савеза синдиката, континуирана је и сарадња гранских синдиката са њиховим међународним синдикалним асоцијацијама.

Тако су представници синдиката управе, радника унутрашњих послова, здравства и социјалне заштите и грађевинарства и стамбено-комуналне дјелатности учествовали у годишњим конститутивним састанцима Међународних и Европских јавних служби чије су и чланице. Исто тако су представници Синдиката текстила, коже и обуће РС учествовали у семинарима и конгресу IndustriAll ,чији су члан, те представници синдиката металске индустрије и рударства, финансијских организација и трговине, угоститељства и туризма, учествовали у семинарима које је организовала Свјетска организација радника, чији су чланови. Представници Синдиката шумарства, прераде дрвета и папира су учествовали у семинарима које је организовао BWI чији су чланови, те представници Синдиката телекома који су у организацији ЕУРОФЕДОП-а чији су чланови, учествовали у годишњим састанцима радних група и семинарима.

БРОЈ:11-1104/17
ДАТУМ:04.07.2017.године

Предсједавајући

Тане Пеулић с.р.